

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Ε'.
ΑΡΙΘΜ. 9 (105).

Συνδρομή, άροζομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου έκάστου έτους, έξάμηνος μόνον και προπληρωτικά: Πανταχού φράγκ. γρ. 10 ή μάζκ. 8.

ΕΤΟΣ Ε'.
τῆ 1/18. Μαΐου 1889.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ.

Ὁ γῶν εὐκλεῶς καὶ δεξιῶς πηδαλιουχῶν τὸ πνευματικὸν σκάφος τοῦ Ἀποστολικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας πατριάρχης Σωφρόνιος ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθίνοντος ἤδη δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος, ἐν τῇ ἐνορίᾳ Τζιβαλίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκ γονέων ἐναρέτων καὶ ὀρθοδόξων, πατὴρ μὲν Φωτίου Βασιλείου Μειδαντζόγλου, μητὴρ δὲ Ἀναστασίας Σαράφ-γιαννάκα, ὀνομασθεὶς ἐν τῷ βαπτίσματι Σταῦρος. Γόνος τῆς εὐσεβοῦς ἐκείνης καὶ σεμνῆς γενεᾶς ἧς κύριον καὶ μόνον μέλημα ἦν ἡ ἠθικὴ τῆς καρδίας διάπλασις καὶ ἡ ἐν Χριστιανικῇ σεμνότητι διαμόρφωσις τοῦ ἔθνους, ἐδήλασε τὴν εὐσεβειαν καὶ τὴν πρὸς τὰ πάτρια ἀνυπόκριτον ἐμμονὴν ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης αὐτοῦ ἀνατροφῆς. Ὅθεν ἐνήλικία τρυφερᾶ κατὰ μῆνα Δεκέμβριον ὑπερμεσοῦντα τοῦ 1820 κείρεται μοναχὸς μετονομασθεὶς Σωφρόνιος καὶ χειροτονεῖται ἱεροδιάκονος ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀριστίας Μητροφάνους Αερίου, ἐνοριακοῦ Ἀρχιερέως τοῦ Ἁγίου Νικολάου, Ἐκκλησίας τῆς γενεθλίου ἐνορίας αὐτοῦ. Περὶ τὰ τέλη δὲ τοῦ 1821 προσελήφθη ὡς διάκονος τοῦ ἀρτίως χειροτονηθέντος Μητροπολίτου Προκοννήσου Κοσμᾶ τοῦ Θρακῆς τοῦ

διακριθέντος ἐπὶ αὐστηρότητι ἠθῶν καὶ εὐσεβείᾳ, διετέλεσε δὲ ὑπηρετῶν παρ' αὐτῷ ἐννέα μὲν ἔτη ἐν Προκοννήσῳ, ἑπτὰ δὲ ἐν Μηδεΐᾳ καὶ Βιζύῃ καὶ μῆνας εἴκοσιν ἐν Χίῳ μέχρι τοῦ 1839.

Διαπλάσας τὸ ἦθος αὐτοῦ καὶ ὠμολογημένην διοικητικὴν ἱκανότητα προσκτησάμενος κατὰ τὸ εἰκοσαετὲς στάδιον ἐνεργείας, καθ' ὃ ὡς Διάκονος καὶ Ἀρχιδιάκονος ἐβοήθει τῷ γέροντι αὐτοῦ κληθέντι εἰς διαφόρους ὡς ἐρρήθη ἤδη βαθμολογικῶς ἀνωτέρας Μητροπόλεις, ἐχειροτονήθη Ἀρχιερεὺς καὶ Μητροπολίτης Χίου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γέροντος αὐτοῦ Κοσμᾶ, τῇ ἐπιμονῇ μὲν ἀπαιτήσει τῶν Χίων, εὐμενεῖ δὲ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπινεύσει κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1839.

Κυβερνήσας δὲ δεξιῶς τὴν ἐπαρχίαν Χίου ἐπὶ δέκα καὶ ἕξ ἔτη καὶ Θεῶ καὶ ἀνθρώποις εὐαρεστήσας μετετέθη περὶ τὰ τέλη τοῦ 1855 προβιβασθεὶς ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς τὴν Μητρόπολιν τῆς ἐν τῷ Πόντῳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Ἀμασειας. Ἄλλ' ἡ διοικητικὴ αὐτοῦ ἱκανότης καὶ πρὸς διεξαγωγὴν δυσχερῶν ὑποθέσεων ἀδιαφιλονίκητος καὶ ἀμειπτος δεξιότης, τέσσον ἦσαν ἤδη πασι-

ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ.

Πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας.

γνωστοί, ώστε μόλις διατάξας τὰ τῆς νέας ἐπαρχίας αὐτοῦ πράγματα προσεκλήθη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς μέλος τῆς Μεγάλης ἐθνοσυνελεύσεως τῆς ἐνταλείσεως τῷ 1858 ἐνα συντάξει τοὺς ἐθνικούς κανονισμούς, καὶ εἰργάσθη μετὰ ζήλου ἄγνοῦ ἐπὶ τριετίαν περίπου ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει ἐκεῖνη. Διὰ τῆς συνέσεως δὲ καὶ πεφωτισμένης πείρας αὐτοῦ ὄχι μόνον μεγάλας συνετέλεσε πρὸς παῦσιν τῶν καταχρήσεων καὶ βελτίωσιν τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἀλλὰ καὶ σπουδαίας προσήνεγκεν ἄλλας φύσεως ὑπηρεσίας διορισθεὶς πρὸς τοὺς ἄλλοις Σκευοφύλαξ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θησαυροφυλακίου ἔφορος δὲ καὶ ταμίας τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς. Ὅτε τὸ μὲν θησαυροφυλάκιον μετεκόμισεν εἰς τὸν πύργον τῶν Πατριαρχείων ὃν καὶ καταλλήλως πρὸς τοῦτο πρῶτος αὐτὸς διεσκεύασε, τὴν δὲ Σχολὴν ἀφέλησε συντελέσας πρὸς εἰσ-αγωγὴν χρησίων μεταρρυθμίσεων.

Τῶν κανονισμῶν δὲ συντελεσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων, ἐπὶ δὲ τὸν οἰκουμηνικὸν θρόνον κληθέντος τὸ πρῶτον περὶ τὰ τέλη τοῦ 1860 τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ, ἐπανήλθε χαίρων ὁ Σωφρόνιος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου εἰς Ἀμάσειαν καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νέων κανονισμῶν, καὶ τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ δικαιοδοσίαν διατελούντων Χριστιανῶν.

Ἀναδειχθεὶς δὲ κατὰ τὸ μακρὸν ἤδη τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ καὶ πλήρες ζωηρᾶς καὶ εὐσεβοῦς ἐνεργείας στάδιον καὶ ὡς Διάκονος καὶ ὡς Ἀρχιδιάκονος καὶ ὡς Ἀρχιερέως, ἀμειψτος, ἀφιλοχρήματος, φιλόμουσος, φιλόκαλος καὶ προστατῆς τῆς θρησκείας ἀτρόμητος, ἐκλήθη ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας τῇ 20. Σεπτεμβρίου 1863 ἐπὶ τὸν οἰκουμηνικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν περιστάσει καθ' ἣς τὸ κυμαινόμενον τῆς ἐκκλησίας σκάφος ἐδεῖτο χεῖρὸς δεξιᾶς καὶ κυβερνήτου πεφωτισμένου, καὶ ἱκανοῦ πρὸς πάντα κίνδυνον εὐθαρσῶς νὰ ἀτενίσῃ. Διότι προέκειτο νὰ συναρμολογήσῃ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, νὰ ἐφαρμόσῃ ἐν εὐκρινείᾳ τοὺς κανονισμούς, νὰ συνδιαλλάξῃ δύο ὁμόθηρσκα ἔθνη, τὸ Γραικικὸν καὶ Βουλγαρικὸν, νὰ προστατεύῃ τὰ δίκαια τῶν Ἁγίων

τόπων κατὰ τῆς ληστρικής τῶν Ἠνωμένων Ἡγεμονιῶν ἀρπαγῆς, νὰ παγίωσῃ τὴν νέαν τῶν πραγμάτων τάξιν καὶ ἀνοψώσῃ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἀρχαίαν εὐκλειαν καὶ λαμπρότητα.

Τὸν βαρὺν τοῦτον ἄθλον ἀναλαβὼν ὁ Σωφρόνιος ἐπιτυχῶς ἐπὶ τετραετίαν διεξήγαγεν, ἀλλὰ τῷ 1867 προσβλήθεισ ὑπὸ νόσου δεινῆς παρητήθη· νοσηλευθεὶς δὲ καὶ ἀναρρώσας, ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐν τῇ νήσῳ Πριγγήπῳ ἰδιούκτητον οἰκίαν αὐτοῦ, μετὰ τριακονταετῆ περίπου πολυκύμαντον καὶ πλήρη περιπετειῶν ὑπηρεσίαν, καὶ ἐκεῖ ἔμενεν ἰδιωτεύων. Ἄλλ' ὅτε τῷ 1870 ὁ βαρὺς κλύδων, ὁ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Νικάνορος ἐπισκήψας καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ μακρὸν συνταράξας, ἤρξατο κατευναζόμενος, ὑπίστατο δ' ὁ μετ' αὐτὸν σάλος, ἡ δὲ ἀνάγκη κυβερνήτου δεξιῶν ἐπεβλήθη ἀκαμπτος ὑπὸ τῶν πραγμάτων αὐτῶν, τότε καὶ λαὸς καὶ Ἐκκλησία ἔστρεψαν πάλιν τὸ βλέμμα πρὸς τὸν ἰδιωτεύοντα Σωφρόνιον. Κοινῇ δὲ βουλῇ καὶ γνώμῃ τῇ 23. Ἰουλίου 1870 προσκαλεῖται νὰ συνεχίσῃ τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας αὐτοῦ, λαμβάνων εἰς χεῖρας τοὺς οἴκτας τοῦ δεινῶς σαλευομένου σκάφους τοῦ Ἀποστολικῆς Θρόνου Ἀλεξανδρείας.

Ἀποδεξάμενος δὲ ἐξακολουθεῖ καὶ μέχρι σήμερον αἰσίως καὶ ἐν πλήρει γαλήνῃ διακυβερνῶν τὸν Ἀποστολικὸν τοῦτον θρόνον ὁ γηραιὸς Σωφρόνιος, ὁ ἀρχαιότατος τῶν συγχρόνων ἡμῶν ἀνωτέρων κληρικῶν, καὶ ὁ πολυχρονιωτέρας καὶ πλείονας παντὸς ἄλλου ὑπηρεσίας προσενεγκῶν τῷ τε γένει καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν. Διότι ὑπηρετεῖ μὲν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1820 ὡς Ἱεροδιάκονος, διευθύνει δὲ δεξιῶς καὶ θεαρέστως διαφόρους αὐτῆς Ἐκκλησίας ὡς Ἀρχιερεὺς ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1839 παρουσιάζων οὕτω ἐνιαῖον καὶ μοναδικὸν παράδειγμα ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς καθόλου Ἐκκλησίας Ἀρχιερέως ἐπὶ πεντηκονταετίαν ὅλην ὑπηρετοῦντος. Διότι τὸν Ἰούνιον τοῦ 1889 συμπληρωθῆσεται θεία πάντως εἰδοκία ἡ πρώτη ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ πεντηκονταετηρίδος τῆς Ἀρχιερωσύνης τοῦ δικαίως καὶ ἐπαξίως τοῦ γενικοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς τιμῆς πάντων ἀπολαύοντος πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυρίου Σωφρονίου.

ΕΚ ΤΩΝ ΜΥΣΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Τῇ 14. Ἰουλίου 1789 ὁ ἐξεργημένος λαὸς τῶν Παρισίων προσέβαλεν ἐξ ἐπιδραμῆς τὴν Βαστίλλη, καὶ ἀν παρακολουθήσωμεν τὰς ὑπὸ τῶν συγχρόνων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συγγραφεῶν διδομένας ἡμῖν πληροφορίας, καταλήγομεν σχεδὸν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι μία τῶν κυριωτέρων αἰτιῶν τῆς ἐξ ἐφόδου ἀλώσεως τῆς Βαστίλλης ἦτο καὶ ἡ περιέργεια τοῦ πλήθους νὰ ἴδῃ ἰδίως ὀφθαλμοῖς τὰ ἐν τῷ παναρχαίῳ ἐκεῖνῳ γαλλικῷ δεσποτικῷ κρυπτόμενα φοβερά καὶ φρικώδη μυστήρια, περὶ ὧν εἶχεν ὅπως ἀσαφῆ καὶ ὑπὸ τῆς ἐξεργημένης φαντασίας παραμορφωμένην ἰδέαν.

Μικρὸν πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Βαστίλλης εἶχον δημοσιεύθη ἐκτὸς τῆς Γαλλίας διάφορα βιβλία, ὡς παραδείγματος χάριν τὸ ἔργον τοῦ Linguet „Ἀπομνημονεύματα περὶ τῆς Βαστίλλης“, τὰ ὅποια ἐνεποίησαν μεγίστην αἰσθησιν καὶ θαυμασμὸν καὶ ἐξήγειραν εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν τὴν φαντασίαν τῶν ἀνθρώπων ἐν σχέσει πρὸς τὰ φρικώδη καὶ ἀποτρόπαια κακούργηματα ἅτινα ἐκρύπτοντο ἐν τῇ μυστηριώδει ἐκείνῃ εἰρηκτῇ.

Ἰπὸ μυστηρίων περιεβάλλετο ἡ παράδοξος αὕτη εἰρηκτῇ

ἀφ' ἧς στιγμῆς ἰδρῶθη. Ἐν ἔτει 1370 ἠγέρθησαν μὲν οἱ πρῶτοι πύργοι, ἀλλ' ἐχρησίμευσον κυρίως ὡς ὄχυρατικὰ προτειχίσματα τῶν πλευρῶν μιᾶς πύλης, καὶ μόλις ἀφ' οὗ προσετέθησαν καὶ ἄλλοι τέσσαρες ἡ κέντε πύργοι καὶ συνεδεῖθησαν δι' ἰσχυροῦ περιτειχίσματος, ἔχοντες κατὰ τὴν βᾶσιν πανταχοῦ δώδεκα ποδῶν πάχος, ἤρχισεν ἡ Βαστίλλη νὰ χρησιμεύῃ ὡς δεσποτικῆ, καὶ νὰ πληρῶται καταδικῶν.

Οἱ πύργοι ἤρχισαν νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς διαμονὴ τῶν δυστυχῶν τούτων ἀνθρώπων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1380 καὶ ἐφεξῆς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Βαστίλλης διακρίνονται διάφοροι περίοδοι ἐντὸς τοῦ ὄχυρωματος τούτου τῆς τυραννίας καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ· ἐν καὶ πρὸ τῆς καταστροφῆς αὐτοῦ εἶχον σχηματισθῆ τῶν διάφοροι μῦθοι καὶ παραδόσεις περὶ τοῦ δεσποτικῆς τούτου, ἀναφέρονται ἐκ τῶν παρελθόντων τουλάχιστον αἰώνων πράγματα τερατώδη καὶ φρικτά.

Ὅτε ἠλώθη ἡ Βαστίλλη, θὰ ἠδύναντο βεβαίως οἱ ἀνθρώποι νὰ λάβωσιν ἀκριβῆ γνώσιν καὶ βεβαιότητα περὶ τῶν μυστηρίων τοῦ φρουρίου τούτου, ἀν ἡ ἀλώσις εἶχε γείνη κα-

νονικῶς καὶ μετὰ τὴν ἀπαιτουμένην τάξιν. Ἄλλ' ὡς γνωστὸν ἡ φρουρά, ἥτις εἶχε παραδοθῆ μετὰ τὸν ἐντιμότερον τρόπον καὶ ἀνοιχθῆ τὴν γέφυραν, κατεσφάγη κατὰ μέγα μέρος καὶ τὰ εἰσορμήσαντα εἰς τὴν Βαστίλλη πλῆθη ἤρχισαν ἀμέσως τὰς διαρπαγὰς καὶ λεηλασίας. Μόνον μικρὸν τι μέρος τῶν ἐγγράφων ἐσώθη, καὶ ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ἐγγράφων τούτων ἐδημοσιεύθησαν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀλωσιν τῆς Βαστίλλης ἀπειράριθμα βιβλία, ἐκ τῶν ὁποίων ἀλλὰ μὲν συνεγράφησαν ὑπὸ ἀνθρώπων οἵτινες διὰ τῆς συλλήσεως εἶχον λάβῃ κατοχὴν ἐγγράφων τινῶν, ἀλλὰ δὲ ὑπὸ ἀρχαίων τῆς Βαστίλλης δεσμίων. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῶν Παρισίων συνέλεξεν ὡσαύτως καὶ ἐτακτοποίησεν ὅσα ἐκ τῶν ἐγγράφων ἠδυνήθησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν κατοχὴν του.

Αἱ δημοσιεύσεις ὅμως αὐταὶ εἶναι λίαν ἀμφιβόλου ἀξίας, διότι καὶ τὰ ἀνευρεθέντα ἀκόμη ἐγγράφα δὲν ἦσαν πλήρη. Ἡ δεσποτεία, τῆς ὁποίας τὸ τέλος εἶχε φθάσῃ, φαίνεται ὅτι προησθάνθη τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, διότι τὸ σπουδαιότατον ἔλκων τῶν μυστηρίων, ὅπερ ἐνδιέφερε σύμπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, δηλ. τὸ μυστήριον τῆς περιφύμου „σιδηρᾶς προσωπίδος“ διὰ τῆς ἀλώσεως τῆς Βαστίλλης οὐδεμίαν διασάφην ἐλαβε καὶ μένει μέχρι τῆς σήμερον ἀνεξήγητον. Ὅτε τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῶν Παρισίων ἐλαβεν εἰς τὴν κατοχὴν του τὸ „μέγα βιβλίον“, εἰς τὸ ὅποιον ἦσαν ἐγγεγραμμένα τὰ ὀνόματα καὶ τὰ αἴτια τῆς φυλακίσεως τῶν δεσμίων τῆς Βαστίλλης, διὰ τῆς ἀναδιψήσεως τοῦ βιβλίου τούτου εὐρέθη ὅτι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1697 καὶ 1700 ἔλλειπεν ἐν φύλλον, τὸ ὅποιον δὲν εἶχεν ἀποχωρισθῆ βιαίως ἀλλὰ ἐπιμελῶς καὶ μετὰ προσοχῆς εἶχεν ἀποκοπῆ ἀπὸ τοῦ ὅλου βιβλίου. Τὸ φύλλον τοῦτο περιεῖχε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν μόνον ὑφισταμένην ἐξήγησιν περὶ τοῦ μυστηριώδους ἐκείνου ἀνδρὸς μετὰ τὴν σιδηρᾶν προσωπίδα. Μὴ δυνάμενοι ἐνταῖθα νὰ παρακολουθήσωμεν περαιτέρω τὰ περὶ τοῦ μυστηριώδους τούτου δεσμίου, μεταβαίνομεν ἀμέσως εἰς ἐκεῖνα τὰ μυστήρια τῆς Βαστίλλης, ἅτινα ἔλαβον πλήρη ἐξήγησιν.

Ἡ Βαστίλλη ἦτο δεσποτικῆ ἐκ τῶν χειριστῶν τοῦ εἴδους του καὶ ἀνεκαθεν ἐχρησίμευσεν ὡς διαμονὴ πολυπληθῶν θυμάτων τῆς ἀδικίας, τὸ ὅποια εἴτε συστηματικῶς ἐνταῦθα ἐβασανίζοντο, μέχρι θανάτου ἐστρεβλοῦντο καὶ παρεδίδοντο εἰς τὴν παραφροσύνην εἴτε ἐθανατοῦντο ἀμέσως. Μέχρι τοῦδε τουλάχιστον οὐδαμῶς διεψεύσθη ἡ φήμη, καθ' ἣν ἐπὶ Λουδοβίκου XI. ὑπῆρχον ἐν τῇ Βαστίλλη τὰ λεγόμενα „λησμονητήρια“ (oubliettes, ἐκ τοῦ oublier, λησμονῶ), εἰς τὰ ὅποια οἱ καταδικασμένοι ἐλησμονοῦντο ἐξ ἐπίτηδες καὶ ἀπέθησκον ἐξ αἰτίας. Ὑπάρχουσι μάλιστα ἱστορικὰ μαρτυρία λίαν ἀξιόπιστοι περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ὁ Λουδοβίκος XI. ἀφινεν ἐλεύθερον δρόμον εἰς τὴν ἐκδίκησιν του κατὰ τῶν πριγκίπων τοῦ Armagnac.

Οἱ πριγκίπες οὗτοι, οἵτινες ἀντεποιοῦντο τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας, περιέπεσον περὶ τὸ ἔτος 1405 εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Λουδοβίκου, ὅστις ἐνέκλεισεν αὐτούς, καὶ τοὺς τρεῖς, εἰς τὰ „λησμονητήρια“· τ. ἔ. εἰς ὑπογείους εἰρηκτὰς, αἵτινες ἐν τῷ μέσῳ εἶχον βαθύτατον κοιλίωμα ἐν σχήματι χωνίου, εἰς τὸ ὅποιον ὁ καταδικασμένος κατεβιβάζετο οὕτω πως, ὥστε ἔμενεν ἐνηρμοσμένος ἐν τῇ βαθυτάτῃ κορυφῇ τοῦ χωνίου καὶ δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ κατακλιθῆ οὔτε νὰ καθίσῃ. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ θέσις αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἦτο ἀρκούντως φοβερά, καὶ ὅτι οἱ καταδικοὶ ἐλάμβανον ὀλιγίστην ἢ οὐδεμίαν τροφήν, ἀλλ' ἐξήγοντο πρὸς τούτους ἐκάστην τρίτην ἡμέραν ἐκ τῆς φοβερᾶς εἰρηκτῆς των, ἐμαστιζόντο μέχρις αἵματος καὶ συνετριβόντο οἱ ὀδόντες των.

Ὅτε κατεστράφη ἡ Βαστίλλη, εὐρέθησαν ἀκόμη ἐν αὐτῇ φοβερώταται ὑποχθόνιοι εἰρηκτὰ, κείμενα εἰς βάθος δεκαεξὶ ποδῶν ὑπὸ τὸ ἔδαφος καὶ δώδεκα ποδῶν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων τοῦ Σηκουάνα, τελματώδη κοιλώματα εἰς τὰ ὅποια τὸ μόνον ἐπιπλον ἦτο λίθος τις ἐστρωμένος μετὰ σσηπότη ἀχυρα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκοιμάτο ὁ κατάδικος, καὶ τὴν ἀποτρόπαιον ταύτην κατοικίαν ἐμερίζετο ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ποντικῶν, χελωνῶν καὶ ἄλλων βδελυρῶν ζωῶντων.

Ὅχι ὀλιγώτερον φοβεροὶ τῶν υποχθονίων τούτων εἰρηκτῶν ἦσαν οἱ καλούμενοι „σκοῦφοι“, τ. ἔ. τὰ ἀνώτατα δωμάτια τῶν πύργων, τὰ ὅποια ἦσαν ἐστεγασμένα μετὰ μόλυβδον καὶ κατὰ τοῦτο ὁμοιάζον μετὰ τὰς μολυβδοσκεπέας εἰρηκτὰς τῆς Βενετίας (canceri dei piombi). Εἰς τοὺς „σκοῦφους“ τούτους ἐπεκράτει κατὰ τὸ θέρος τὸσφ φοβερὸς καύσων καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα τοσοῦτον ψῦχος, ὥστε οἱ δυστυχῆς κατάδικοι μετὰ βραχυχρόνιον ἐν αὐτοῖς διαμονὴν καθίσταντο παράφρονες.

Ὁ περίφημος διὰ τὰς περιπετείας του Καλλιόστρος, ὅστις καὶ ἐν τῇ Βαστίλλη ἐπὶ τινα χρόνον διέτριψε, γράφει εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του καὶ τὰ ἐξῆς: „Κυνική ἀνάδεια καὶ ἀνασχυντία, ἀπεχθῆς δολιότης, ψευδῆς οἶκτος, πικρὰ εἰρωνεία καὶ χλεύη, ἀχαλίνωτος σκληρότης, ἀδικία καὶ θάνατος ἔχουσι τὴν ἔδραν των ἐν τῇ πολιτικῇ ταύτῃ φυλακῇ, καὶ ἡ βαρβαρική ἐγεμυθία καὶ σιωπηρότης εἶνε τὸ ἐλάχιστον τῶν κακούργημάτων, τὰ ὅποια ἐκεῖ διαπράττονται. Εὐρύσιμον ἐπὶ ἕξ μῆνας εἰς ἀπόστατον μόνον δεκαπέντε ποδῶν ἀπὸ τῆς συζύγου μου, χωρὶς νὰ τὸ ἤξέρω. Ἄλλοι κείνται ἀπὸ τριακονταετίας ἐκεῖ μέσα τεθαμμένοι, θεωροῦνται ὡς ἀποθανόντες ἤδη, καὶ αἰσθάνονται ἑαυτοὺς δυστυχῆς ὅτι δὲν ἀπέθανον πράγματι, διότι ὡς οἱ κολασμένοι τοῦ Μιλτωνος ἔχουσι τίσον μόνον φῶς ἐν τῷ βαρᾶθρῳ των, ὅσον τοῖς ἀρκεῖ, ἔπως διακρίνωσι τὸ ἀδιαπέραστον σκότος, τὸ ὅποιον τοὺς περιβάλλει. Ναι, φίλτατε, ὡς δεσμότης κατὰ πρῶτον τὸ εἶπον καὶ ὡς ἐλεύθερος ἀνὴρ τὸ ἐπαναλαμβάνω: Δὲν ὑπάρχει κακούργημα τὸσφ φοβερόν, τὸ ὅποιον νὰ μὴ δύναται νὰ ἐξαγνισθῆ ἐντελῶς δι' ἐξαμήνου φυλακίσεως ἐντὸς τῆς Βαστίλλης.“

Ἐκ τῶν περιωθέντων μυστικῶν ἐγγράφων τῆς Βαστίλλης καταφαίνεται ὅτι καὶ ἡ βάσανος ἐφημερίζετο ἐπὶ τῶν δυστυχῶν θυμάτων καὶ μάλιστα ὄχι μόνον ἡ βάσανος ὅπως ἐξαναγκάσωσι τοὺς καταδικῶνς νὰ ὁμολογήσωσι τὴν ἐνοχὴν των καὶ τοὺς συνενόχους των, ἀλλὰ καὶ ὅπως δι' αὐτῆς ἐπαυξήσωσι τὴν θανατικὴν ποινήν. Κατάδικοι, οἵτινες εἶχον ἤδη παραδοθῆ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δημίου ἐβασανίζοντο πρότερον, ὅπως ἐπαυξήθῃ ἡ ποινὴ των καὶ ὅπως ἀναγκασθῶσι νὰ κάμωσι περισσοτέρας ἐνδεχομένας ὁμολογίας. Δύο ὅμως εἶδη βασάνων ἦσαν ἐν χρήσει ἐν τῇ Βαστίλλη, τὰ „ἰσπανικὰ ὑποδήματα“ καὶ ἡ „διὰ τοῦ ὕδατος βάσανος“. Οἱ ἄνδρες ὑπεβάλλοντο εἰς ἀμφοτέρας τὰς βασάνους, ἐνῶ αἱ γυναῖκες ὑφίσταντο μόνον τὴν βάσανον τῶν ἰσπανικῶν υποδημάτων. Τὰ οὕτω καλούμενα ἰσπανικὰ ταῦτα ὑποδήματα συνίσταντο ἐκ σανίδων, αἱ ὅποια ἐδέοντο στερεῶς ἐπὶ τῶν κνημῶν καὶ συνεσφίγγοντο διὰ σχοινίων τῶσον δυνατά, ὥστε αἱ κνήμαι συνεπιζόντο μέχρις οὗ ὁ κατάδικος ἐγένετο σχεδὸν παράφρων ὑπὸ τῶν πόνων. Ἐκτὸς τούτου ὅμως ἐπηγγύοντο διὰ τινος σφύρας καὶ ξύλιναι σφῆνες μεταξὺ τῶν σανίδων καὶ τῶν κνημῶν πρὸς ἐπαύξησιν τῶν ἀλγυδῶν τοῦ βασανιζομένου. Κατὰ τὴν „διὰ τοῦ ὕδατος βάσανον“ ὁ κατάδικος ἐδένετο μετὰ σχοινία στερεῶς καὶ με-

τὰ σκέλη τεταμένα, ἐπὶ τινος θρανίου, κατόπιν προσημύζετο μεταξύ τῶν ὀδόντων του ἐν κερχτινὸν χωνίον καὶ κατὰ τοὺς διαφόρους βαθμοὺς ἐνεχόντο τέσσαρες, πέντε ἢ καὶ ὀκτὼ λίτραι ὕδατος εἰς τὸ στόμα τοῦ καταδίκου. Οἱ πόνοι, τοὺς ὁποίους τὸ περιττὸν ὕδωρ προῦξεν εἰς τὸ σῶμα, ἦσαν φοβερώτατοι καὶ ἔμως ἰσχυρίζονται οἱ καταδίκου καὶ ὅσοι διέτριψαν πρότερον ἐν τῇ Βασιλίᾳ καὶ ἔγραψαν περὶ τούτου, ὅτι οὔτε ἡ βία αὐτῆ ἦτο τόσον φοβερά, ὅσον τὰ ἠθικὰ μαρτύρια, εἰς τὰ ἅποια ὑπέκειντο οἱ δυστυχεῖς οὗτοι.

Ὡς γνωστὸν οἱ καταδίκου ἐνεκλείοντο εἰς τὴν Βασιλίαν οὐχὶ συνεπείᾳ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ διὰ τινος „Lettre de cachet“ τοῦτ' ἐστὶν ἀνωκτοῦ τινος, ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὑπογεγραμμένου ἐντάλματος συλλήψεως. Ἐκατοντάδες τοιούτων ἀνωκτῶν ἐντάλματων διενέμοντο εἰς ἐπίσημα πρόσωπα, ἔχοντα ἐπιρροὴν παρὰ τῇ αὐτῇ. Ὅστις ἐξ αὐτῶν εἶχεν ἐχθρὸν τινὰ ἢ ἀντίπαλον, ἤρκει μόνον νὰ γράψῃ τὸ ὄνομα τοῦ ἐχθροῦ του ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ ἐντάλματος καὶ νὰ παραδώσῃ αὐτὸ εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ἀμέσως ὁ δυστυχὴς οὗτος συνελαμβάνετο καὶ ἐνεκλείετο εἰς τὴν Βασιλίαν, ἐνθα ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ πενήκοντα πολλὰς ἔτη ἐβασανίζετο καὶ ἐτυραννίζετο σωματικῶς καὶ ἠθικῶς, χωρὶς ποτὲ νὰ δικασθῇ καὶ χωρὶς οὔτε κἀν νὰ γνωρίζῃ τὸ ἔγκλημά του.

Κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βασιλίας εὐρέθησαν ἐν αὐτῇ ἑπτὰ κατάδικοι ζῶντες εἰσέτι, καὶ μεταξύ αὐτῶν εἰς γέρον, ὅστις ἐπὶ πενήκοντα καὶ ἐπέκεινα ἔτη ἔμενεν ἐν τῇ Βασιλίᾳ ἐνεκα ἐγκλήματος τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν ἐγνωρίζε, καὶ ὅστις προφανῶς εἶχε λησμονηθῇ. Πολλὰ ἐκατοντάδες θυμάτων περιέπιπτον τοῦ χρόνου προϊόντος εἰς τὴν παραφροσύνην καὶ μετεκομίζοντο κατόπιν συνήθως εἰς Charenton ἢ Vincennes.

Τὰ θυμάτα τῆς Βασιλίας ἦσαν ἐντελῶς ἀποκεχωρισμένα ἀπὸ τοῦ λοιποῦ κόσμου, ὅστις περιέβαλλεν αὐτοὺς ἐξωθεν τῶν τειχῶν τοῦ φοβεροῦ τούτου δεσμοτηρίου. Δὲν ἐλάμβανον τὴν παραμικρὰν εἰδησιν ἐκ τῶν συμβαινόντων ἐξω τῆς Βασιλίας, δὲν ἐμάνθανον ἀπολύτως τίποτε περὶ τῶν οἰκογενειῶν των, διότι αἱ ἐπιστολαὶ τὰς ὁποίας ἀπήθονον ἐκτὸς τοῦ δεσμοτηρίου ἐκρατοῦντο ὑπὸ τῶν φυλάκων. Ἄνευ ἐλπίδος ἀποπερατώσεως τῶν βασάνων των, ἄνευ ἐλπίδος δικαστικῆς ἀποφάσεως ἔμενον κεκλεισμένοι ἐντὸς τῆς Βασιλίας ἐκατοντάδες δυστυχῶν θυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐξ-επίτηδες ἐλησμονοῦντο, ἕως ὅτου ἡ παραφροσύνη ἢ ὁ θάνατος ἀπελύτρωνεν αὐτά.

Ἀναφέρομεν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν καταδίκων, ὅστις εὐρέθη ἐν τῇ Βασιλίᾳ, ἀριθμοὺς τινὰς αὐτολεξεί, ὅπως ἴδωμεν διὰ ποίους λόγους συνελαμβάνοντο ἄνθρωποι καὶ ἐνεκλείοντο εἰς τὴν Βασιλίαν. Ὁ κατάλογος οὗτος ἐγράφη μετὰ μεγίστης ἀκριβείας καὶ εὐσυνειδησίας ἀπὸ τοῦ 1663 μέχρι τοῦ 1763, ὥστε περιλαμβάνει τὸ διάστημα ἑκατὸν ἐτῶν ἀκριβῶς, καὶ συνετάθη κατὰ τὰ ὑπάρχοντα πρακτικὰ καὶ ἄλλα ἐγγράφα ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς Βασιλίας Chevalier.

1684. Ἄρ. 10. Ἰωσήφ Jorin εἶτε Jorina, λακκάς τοῦ Ἐνετοῦ ἀπεσταλμένου. — Διότι ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν συντρόφων του ἐν τινι προθαλάμῳ ἐν Βερσαλλίαις εἶπε: „Τίς θὰ ἠδύνατο νὰ μὲ ἐμποδίσῃ νὰ φονεύσω τῶρα τὸν βασιλέα;“ — 11. Ἡ Besnoit, ὀνομαζομένη d'Arnonville — κακεντρέχης γυναῖκα καὶ κακολόγον.

1686. Ἄρ. 17. Ὁ Sieur Duprez, ἡ σύζυγός του, αἱ θυγατέρες του καὶ οἱ ὑπηρεταί του, ἐκ τῆς λεγομένης ἀναμορφωτικῆς θρησκείας. — Διότι ἠθέλον νὰ ἐκδηρῶσαι.

1688. Ἄρ. 22. Ῥολλάνδος. — Διότι ἠθέλε νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν διάβολον.

1689. Ἄρ. 23. Ἰωακείμ Girard, πρῶν θαλαμηπόλος καὶ ἐπιστάτης τῆς οἰκίας τοῦ στρατάρχου d'Aumont. — Ἐνεκα ἀνασκαφῆς θησαυρῶν.

1691. Ἄρ. 29. Pierre Jean Mere, ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα ἱατροῦ ἐν Παρισίοις. — Ἐνεκα διανομῆς κακῶν ἱατρικῶν. — Μετὰ τριακονταετῆ διαμονὴν ἐν τῇ Βασιλίᾳ, μετεφέρθη εἰς Charenton παράφρων.

1697. Ἄρ. 31. Ἰωάννης Φρειδερίκος Ἐξ ἢ Ἐκ, Σάξων, πρῶν ἀνθυπολοχαγὸς εἰς τὰ Βρανδεμβουργικὰ στρατεύματα. — Διότι ἐθεωρεῖτο ὑποπτος(ς).

1738. Ἄρ. 65. Ὁ Sieur Dupere ἢ de Chambot. — Διότι προσέβαλε τὴν δεσποινίδα Julin ἐκ τοῦ μεγάλου θεάτρου.

1747. Ἄρ. 83. Ἡ μικρὰ Saint-Père, κοράσιον ἑπταετῆς ἢ ὀκταετῆς. — Ὑποκειμένη εἰς σπασμούς. — Ἡ φυλάκισις αὐτῆς διήρκεσεν ἐν ἔτος σχεδόν.

Τὸ μικρὸν τούτο ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν καταδίκων ἀρκεῖ ὅπως ἀποδείξῃ τὴν φοβερότητα τῆς φυλάκισις ἐν τῇ Βασιλίᾳ διὰ τόσον μηδαμινὸς λόγους καὶ ἀνευ ἐλπίδος διαδικασίας καὶ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονήσωμεν ὅτι βραδύτερον, ἐνεκα διαφόρων ἀποπειρῶν δραπετεύσεως, ἠλαττώθησαν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αἱ λεγόμεναι ἐλευθερίαι, τῶν ὁποίων κατ' ἀρχὰς ἀπῆλθον οἱ κατάδικοι. Ἀφῆρσαν ἀπ' αὐτῶν τὸν περίπατον, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε εἶχον ἐντὸς τοῦ δεσμοτηρίου ἐπὶ μίαν ὥραν καθ' ἑκάστην ἡμέραν· τοῖς ἀφῆρσαν γραφίδας, μελανοδοχεῖα, χάρτην, βιβλία καὶ πᾶσαν συναναστροφὴν μετ' ἄλλου προσώπου. Οἱ φυλάκες οἵτινες ἔφερον εἰς τοὺς καταδίκους τὴν τροφήν, συνωδεύοντο πάντοτε ὑπὸ τινος ἀξιωματικοῦ, διὰ νὰ μὴ συνομιλῶσι μετ' αὐτῶν. Ἐκράτουν καὶ τὰς ὑπὸ τῶν καταδίκων ἀποστελλομένας ἐπιστολάς καὶ τὰς πρὸς αὐτοὺς ἐκ τῶν οἰκογενειῶν των ἀπευθυνομένας, οὕτως ὥστε δὲν εἶχον τὴν ἐλαχίστην συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ λοιποῦ κόσμου, καὶ ἐν συντόμῳ ἐφήρμοζον ὀλόκληρον βασανιστικὸν σύστημα, τοῦ ὁποίου ἡ φρικαλεότης μόλις διὰ τῆς ἀνευρέσεως τῶν ἐγγράφων ἐκείνων καὶ ἰδίᾳ διὰ τῶν ἐν αὐτοῖς διατάξεων καὶ τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βασιλίας δημοσιεύσεων ἐγένετο γνωστὴ.

Καὶ ἐν τούτοις διάφοροι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν γενόμεναι ἀπόπειραι δραπετεύσεως ἐπέτυχον, ὡς π. χ. ἡ τοῦ κυρίου Latude καὶ τοῦ φίλου του. Ἀποσπῶμεν ἐκ τοῦ ἀπομνημονεύματος τοῦ Latude: „Ἡ φυγὴ μου ἐκ τῆς Βασιλίας κατὰ τὴν νύκτα τῆς 25. πρὸς τὴν 26. Φεβρουαρίου 1766“ τὴν περιγραφὴν τῆς λίαν ἐνδιαφερόσης καὶ ἀξιοπεριέργου ταύτης δραπετεύσεως. Ὁ Latude καὶ ὁ φίλος του, οἵτινες ἦσαν κεκλεισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ κελίῳ, ἔσχισαν ὅλα των τὰ φορέματα εἰς στενὰς λωρίδας καὶ συστρέψαντες αὐτὰς κατεσκεύασαν σχοινία. Εἰς ταῦτα προσήρμοσαν τὰ ξύλα, ἅτινα τοῖς ἐδίδοντο πρὸς θέρμανσιν καὶ τὰ ὁποῖα ἐκεῖνοι ἔκρυπτον ὑπὸ τὸ διπλοῦν πάτωμα τοῦ κελίου των, καὶ ἀπετέλεσαν εἶδος κλίμακος. Μετ' ἀπεριγράπτους πόνους καὶ μόχθους κατώρθωσαν πρὸς τούτους ἐκ τῶν σιδηρῶν ἀγκυριδῶν, μετὰ τὰς ὁποίας ἡ πικρὴ τράπεζά των ἦτο προσηλωμένη εἰς τὸν τοῖχον τοῦ κελίου, νὰ κατασκευάσωσαν ἐργαλεῖα πρὸς διατρέψησιν τῶν τειχῶν, ἐξ ἐνὸς παλαιοῦ σιδηροῦ λυχνέως (καντηλιέρη) κατεσκεύασαν πριόνιον καὶ ἐξ ἐνὸς χαλυβδίνου πυρείου μικρὸν μαχαίριον. Λίαν ἐνδιαφερόσα εἶνε ἡ διήγησις τοῦ κυρίου μέρους τῆς φυγῆς, ὅπερ ἔχει ὡς ἐξῆς:

Ἡ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ.

Εἰκὼν ὑπὸ Η. Martinovic.

τάς προσεγγίσεις τῶν Ἰταλῶν, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ αἰφνυδία προέλασις τοῦ Ράξ Ἀλούλα ἐν ἔτει 1887, ἡ ἐπενεγκοῦσα τὸν παντελῆ σχεδὸν ὄλεθρον ὀλοκλήρου Ἰταλικῷ ἀποσπασματος, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ περαιτέρω προέλασις τῶν Ἀβυσσινίων, οἵτινες ἠπέλθον καὶ αὐτὴν τὴν Μασσόουαν. Τὰς ἐπιτυχίας ταύτας ὤφειλον οἱ Ἀβυσσῖνοι εἰς τὴν αἰφνυδίαν αὐτῶν ἐπιδρομὴν κατὰ τῶν Ἰταλῶν καὶ εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἰδίων δυνάμεων.

Ἐκτὸς τῆς ὀρεινῆς αὐτῶν χώρας οἱ Ἀβυσσῖνοι, καίπερ μὴ στερούμενοι ἀνδρείας καὶ γενναϊότητος, ὡς ἀπέδειξαν εἰς ἀνάριθμῆτος πολέμους, εἶναι ἤττον φοβεροί, διότι ἡ πολεμικὴ αὐτῶν τέχνη ὑπολείπεται τῆς Εὐρωπαϊκῆς κατὰ αἰῶνας ὅλους· τὰ δὲ ὄπλα τῶν εἶναι ἀτελέστατα. Ὡς πυροβόλα μεταχειρίζονται ἀρχαῖον τι εἶδος τουφεκίων (μὲ φτίλι, Ἰσκα), τῶν ὁποίων ἡ γέμισις μέχρι τῆς ἐκπυροβολήσεως ἀπικτεῖ πολλὴν χρόνοντριβὴν, μόνη δὲ ἡ σωματοφυλακὴ τοῦ Νέγους Ἰωάννου ἦτο ἐξωπλισμένη μὲ τελειότερα πυροβόλα τοῦ Remington. Ἡ ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ παρασκευαζομένη πυρίτις εἶναι κακῆς ποιότητος, ἀντὶ δὲ σφαιρῶν μεταχειρίζονται πρὸς γέμισιν τῶν πυροβόλων τεμάχια σιδήρου, τὰ ὅποια στρογγυλοῦσιν ὀλίγον τι κοπανίζοντες αὐτὰ διὰ λίθων. Ἀλλὰ τὰ κυριώτερα αὐτῶν ὄπλα εἶναι δόρατα, κεκυρτωμένα ξίφη καὶ ἀσπίδες ἐκ δορᾶς βουβάλων καὶ ἐλεφάντων.

Ἡ κυρία δύναμις τοῦ στρατοῦ ἦτο ἐστρατοπεδευμένη ἐν τῇ περιοχῇ Δέβρα Ταβίωρ, ἐνθα ὁ Νέγους ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ διὰ τινος πυρόβολοστοιχίας περιστεφομένης κορυφῆς λόφου τινὸς εἶχεν ἰδρῶσιν τὴν καθέδραν του, πρὸς ἣν ἀνήγγεν ὀρθοτενῆς, ἐν τῷ πετρώματι ἐξεσμένη κλίμαξ. Ἄξιωματικοὶ περιβεβλημένοι μελαινάς πανθῆρων δορᾶς καὶ κρατοῦντες πολυτελεστάτας, χρυσῆς καὶ ἀργυρῆς ἐλάσματος ἐπεστρωμένας ἀσπίδας ἐξ ἐρυθροῦ καὶ γλαυκοῦ ὀλοσηρικοῦ, ἐφροῦ-

ρου, ἐνῶ ὁ Νέγους ἐδέχετο εἰς ἀκρόασιν, καθήμενος ἐπὶ τοῦ Ἄγγαρέπ, τοῦ ἀβυσσινιακοῦ ἀνακλίντρου, καὶ ἐγκεκαλυμμένος ἐν τῷ πολυτίμῳ μανδύᾳ του, ὅστις μόνον τὸ μέτωπον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀφίνει ἀκαλύπτους. Ἡ λοιπὴ αὐτοῦ ἐνδυμασία ἦτο ἀπλουστάτη καὶ κατ' οὐδὲν διέφερε τῆς τῶν ὑπηκόων του. Ἐν τῇ μάχῃ ὤφειλεν εἰς ἐκάστοτε τῶν τεσσάρων πρὸς τούτο ὀρισμένων ἀξιωματικῶν νὰ φορῇ τὰ βασιλικά ἐνδύματα καὶ ἐμβλήματα, ὅπως ἀποκλαῖ ἀπὸ τοῦ „ἀπεσταλμένου τοῦ Σολομώντος“ καὶ ἐπισπᾷ ἐφ' ἑαυτοῦ τὰ βλέμματα τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοδώρου ἐπεσεν ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ ὑπουργήματος τούτου παρὰ τῷ πλευρῷ τοῦ Νέγους ὁ Ἰρλανδὸς John Bell ἐν ἔτει 1860 κατὰ τὴν ἐν Δοβαρέκ συμπλοκῇ.

Ἡ κατοικία τοῦ Νέγου εἶναι ἀπλουστάτη οὐδὲν ἔχουσα τὸ πολυτελές. Πρότερον βεβαίως τὸ πρᾶγμα ἦτο ὅλος διάφορον. Περὶ τούτου μαρτυρεῖ τὸ περίφημον αὐτοκρατορικὸν μέγαρον ἐν Γονδάρ, μέγα καὶ ἐπιβλητικόν, ἀλλ' ἀπειρόκαλον καὶ ἀχαρὶ δημιούργημα Πορτογάλων τεκτόνων, ἔχον ἀφθονίαν θολωτῶν κύργων καὶ ἐπάλξεων. Ἀλλὰ σήμερον τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ὡς καὶ τὰ γειτνιάζοντα μεγαλοπρεπῆ μέγαρα, εἶναι σχεδὸν ἐρείπια, ἐν οἷς ἐνδιατῶνται τὰ ἀγρία θηρία. Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία παρὰ τοῖς Ἀβυσσῖνοις εἶνε τακτικὴ. Οἱ διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν ὀφείλουσι νὰ παρέχωσιν ἕκαστος κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἐπαρχίας ὀριζόμενον ἀριθμὸν μαχίμων ἀνδρῶν. Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία εἰς τοὺς Ἀβυσσῖνιους, οἵτινες ἐν γένει εἶναι ὀκνηροὶ καὶ φυγόπονοι, εἶνε ἡ μάλιστα ἀρεστὴ ἐνασχόλησις, διότι κατ' αὐτὴν παρουσιάζονται συνήθως εὐκαιρίαι σιλήσεως καὶ διαρπαγῆς. Περὶ ἐνδουμάτων, ὀπλων καὶ τροφίμων ὀφείλει ἕκαστος νὰ φροντίσῃ δι' ἑαυτὸν. Πειθαρχία δὲν δύναται βεβαίως νὰ ζητηθῇ ἐν τῷ Ἀβυσσινιακῷ στρατῷ.

Ο ΔΑΙΜΩΝ.

Διήγημα, ὑπὸ **I. I. ΚΡΑΣΣΕΒΕΚΥ.**
(συνέχεια.)

— „ὦ! ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ“ ἀνεφώνησεν ὁ Μαρριάνος „ὄχι μόνον μίαν ἀλλ' ὅσας δήποτε νύκτας θέλεις εἶμαι εἰς τὴν διαδουσίαν σου.“

— „Καὶ ἐγὼ ἐπίσης“, προσέθηκεν ὁ καθηγητής. „Εἰς τὴν ἡλικίαν μου ὁ ὕπνος εἶνε ὀλίγος. Ἡ αὐπνία δι' ἐμὲ εἶνε εὐκολώτατον πρᾶγμα. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ διέλθωμεν μίαν Νεαπολιτανικὴν νύκτα κατὰ τὸν τρόπον τῶν αἰτικῶν νυκτῶν.“

„Ἡ νύξ εἶνε πρᾶγματι τόσον ὠραία“ εἶπεν ὁ Ἀδριανὸς „ὥστε θὰ ἦτο ἀμάρτημα νὰ τὴν διέλθωμεν κοιμώμενοι. Ἐλέγετε λοιπὸν περὶ τοῦ ποιήματός μου . . . Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς ἀνακοινώσω τι περιεκτικὸν τοῦ ὅλου, ἐρωτῶ ὅμως τὸν καθηγητὴν, τί φρονεῖ περὶ ἀπεράντου τινὸς ἐποποιᾶς μὴ ἐχούσης ἥρωα . . .“

„Καὶ μίαν ἰδέαν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἥρωας“ ἀπήντησεν ὁ καθηγητὴς βραδέως. „Ὅπως δήποτε, εἴτε αἰσθητὸν τι εἴτε νοητὸν, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ τι τὸ συγχωνεῖον τὰ ἐπισόδια εἰς ἐνιαῖόν τι ὅλον.“

„Ἀλλ' ἐάν τὸ ὅλον τοῦτο ἐν τῇ ἀναπτύξει του προσλαμβάνῃ αἰετοπτεροὺς μορφήν, αἰετοπτεροὺς θειοτέραν, αἰετοπτεροὺς φαινοτέραν, ἀν παράγῃ ὡς ἡ γῆ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν πάντοτε νέους βλαστούς, ἀν αὐξάνηται αἰετοπτεροὺς σφριγώδεστερον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ σήφει πανηγυρίζῃ τὴν ἀναγέν-

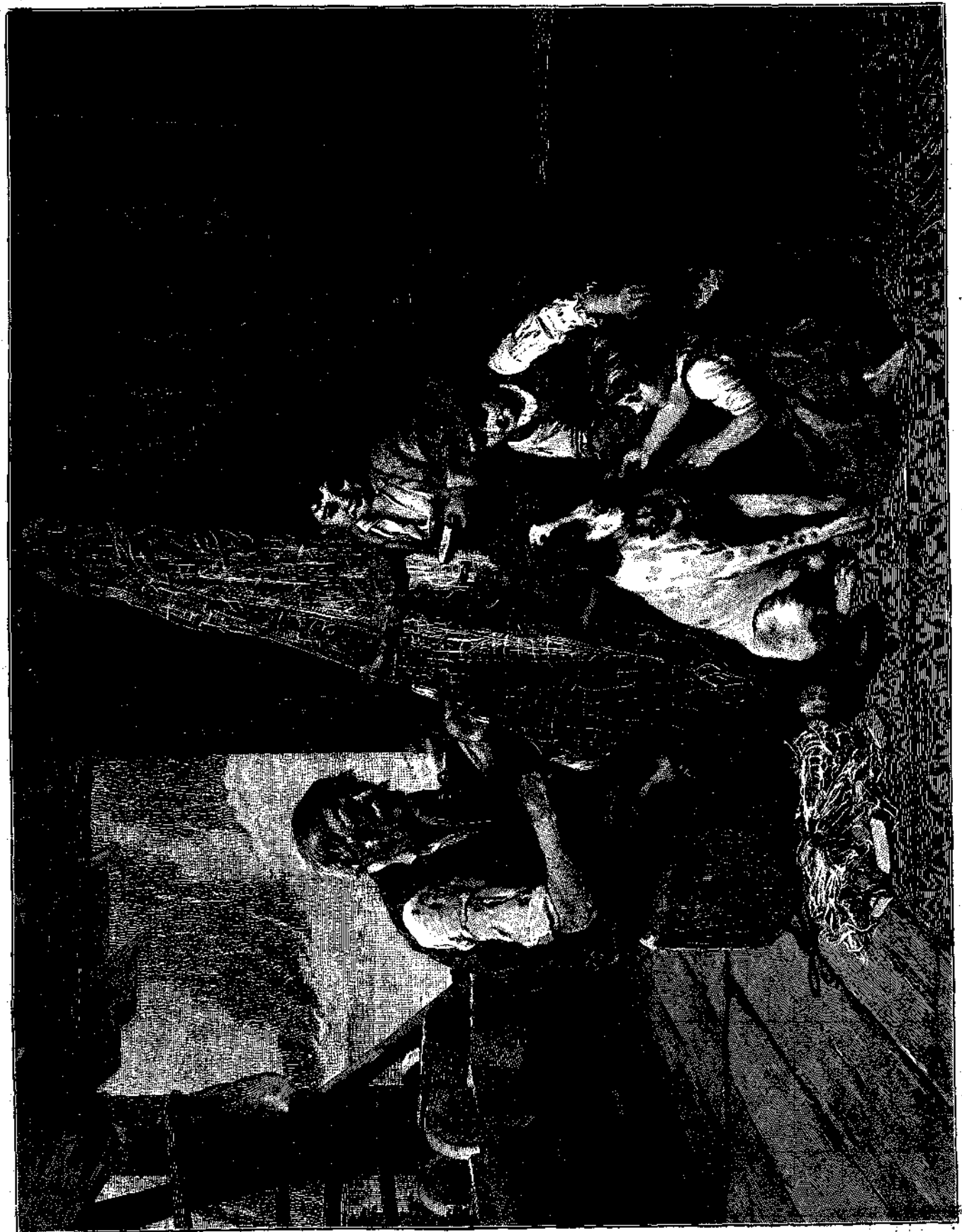
νησιν; Ἄλλ' ἐάν ἡ θεία αὐτῇ ἐπιφοιτᾷ εἰς τὰς ἀτελεῖς μορφάς, αἰτίνες κατὰ τὸ φαινόμενον μὲν εἶναι διάφοροι ἀλλήλων κατὰ δὲ τὴν οὐσίαν συγγενεῖς;“

Ὁ Σενούτας ἠκροῶτο, παρετήρει αὐτὸν καὶ ἐσιώπη ἐπὶ μακρὸν.

„Θέλεις νὰ σοὶ εἶπω τὴν ἀλήθειαν;“ ἠρώτησεν αὐτὸν ἐπὶ τέλους μὲ σοβαρότητα διδασκάλου.

„Τὸ ἀπαιτῶ μάλιστα, ἄλλως θὰ πιστεύσω ὅτι μὲ μεταχειρίζεσαι ὡς μικρὸ παιδί κακοσυνειθισμένο. Ἐμπρὸς λοιπὸν, διδάσκαλε!“

„Τὸ ποίημα, Ἀδριανέ μου“, ἤρξατο λέγων ὁ καθηγητής „εἶνε κατὰ πρότερον λόγον ἔργον πλαστικόν ἢ φιλοσοφικόν του πρέπει νὰ εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, ἀσυνειδήτος, ἐκ τῆς ποιητικῆς ἀληθείας ἐκπηγάζουσα, οὐχὶ ἐξεζητημένη, οὐχὶ διὰ τῆς βίβης ἐπιβεβλημένη. Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν εἰμπορῶ νὰ ὑποφέρω μίαν ἰδέαν κεκοσμημένην καὶ κεκαλλωτισμένην ὡς πλῆγγωνα, ἀλλ' ἐπίσης ψυχρὰν καὶ νεκρὰν ὡς αὐτὴ. Μία ἰδέα, ἐταν ἀποσπασθῇ καὶ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τοῦ βίου, ἀπὸ τῆς σφυζούσης ζωῆς, δύναται νὰ εἶνε ὅτι δήποτε ἄλλο θέλει, οὐδέποτε ὅμως ποίημα, διότι ἡ ποίησις πρέπει νὰ διαπνέηται ὑπὸ τῆς ζωῆς, ἐνῶ ἡ ἀπεσπασμένη ἰδέα ἀποτελεῖ μόνον φάντασμα ζωῆς . . .“

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΠΑΡΑ Τῶ ΠΑΠῶ.

Εἰκὼν ὑπὸ Ἀδόλφου Eberle.

— „Ίσως δὲν ἐξεφράσθη σαφῶς“, ἀπήντησεν ὁ Ἀδριανός, προδῆλως δυσηρεστημένος. „Ἀναγκάζομαι τώρα νὰ προσθέσω ἔτι δὲν ἤρχισα μὲ τὴν ἰδέαν, ἀλλ' ἡ εἰκὼν τῶν πράξεων τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς ὅλον θεωρουμένης, μοι ἐπέβαλε τὴν ἰδέαν ταύτην . . .“

— „Ἀλλὰ σὺ προδίδεις τὸ μυστικὸν σου“, ἀνεφώνησεν ὁ Μαρϊάνος.

„Τὸ ποίημα λοιπὸν πραγματεύεται τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου δι' ὅλων τῶν ἐποχῶν . . .“

„Δὲν ἀποκρίπτω ἔτι τὸ περιεχόμενον εἶνε τοιοῦτο“ ἀπήντησε ψυχρῶς ὁ ποιητής. „Αὐκοῦμαι μόνον ἔτι ὁ παλαιὸς μου φίλος ἐναντιοῦται καὶ καταδικάζει αὐτὸ κατ' ἀρχήν.“

— „Περίμενε ὀλίγον, μὴ βιάζεσαι“, ἀπήντησεν ὁ Σενούτας ἠπίως μειδιῶν.

„Δὲν καταδικάζω τίποτε ἀπολύτως καὶ ἀνεκκλήτως εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Ἐν γένει ἔχω ὀλίγην ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς κανόνας καὶ τὰ ἀξιώματα, λατρεύω δὲ τὸ ὄραϊον, ἐν οἷα δὴποτε μορφή καὶ ἂν μοι ἀποκαλυφθῇ. Δὲν γνωρίζω τὸ ποίημά σου, ἐκ δὲ τοῦ γενικοῦ καὶ ξηροῦ περιεχομένου οὐδεμίαν κρίσιν δυνάμει νὰ ἐκφέρω. Ἡ μεγαλοφυΐα δύναιται καὶ ἐκ τῆς ξηροτάτης ὑποθέσεως νὰ δημιουργήσῃ ἀριστοτέχνημα. Ἡ Γραφή λέγει ἔτι ὁ Θεὸς ἐπλάσε τὸν ἀνθρώπον ἐκ πηλοῦ· καὶ ὁ ἀνθρώπος δύναιται ὡσαύτως ἐκ πηλοῦ νὰ δημιουργήσῃ θαυμάσια ἔργα, πολὺ τιμα κειμήλια . . . Σὰς τὸ ἐπαναλαμβάνω ὅμως ἔτι τὸ ποίημα πρέπει νὰ ἔχη σάρκα, αἷμα καὶ ὄσπῃ, ἄλλως δὲν εἶνε ἔργον τέχνης, ἀλλὰ τὸ προῖον ἀσωμάτου καὶ ἀχρούτου ἰδέας.“

Καὶ ἐγὼ θεωρῶ τὴν ποίησιν οὐχὶ ἄλλως“ ἀπήντησεν ὁ Ἀδριανὸς συναφρωμένως καὶ ἐσιώπησε.

— „Δάβε ὑπ' ὄψιν τὸν Λουκρήτιον“ προσέειπεν ὁ Σενούτας. „Τὸ ὄνομα τοῦ δὲν θὰ ἔξῃ μέχρι τῆς σήμερον, ἐὰν δὲν ἐζητοῦμεν ἐν αὐτῷ τὸ ὄλικόν πρὸς γνώσιν τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τῶν ἰδεῶν του. Ὡς ποιητὴς ὅμως ὁ Λουκρήτιος ἐτάφη πρὸ πολλοῦ, ἐνῶ ὁ ὀλιγότερον μετάρσιος ἀλλ' ἀνθρωπινότερος Βιργίλιος ζῆ καὶ μᾶς καταγοητεύει.“

— „Καταγοητεύει“, ἠρώτησεν ὁ κόμης γελῶν, „ὁ Βιργίλιος γοητεύει.“

— „Ἐν τῷ πρωτοτύπῳ“ ἀπεκρίθη ὁ καθηγητὴς στρεφόμενος πρὸς τὸν κόμητα. „Πιστεύσατέ μοι, πρέπει νὰ τὸν ἀναγινώσκῃ τις ἐν τῇ λατινικῇ, ἢ νὰ μὴ τὸν ἐγγίξῃ καθόλου. Τὸ αὐτὸ ἴσχυει καὶ διὰ τὸν Ὅρατιον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου οὐδέποτε χωρίζομαι· μὲ συννητήσατε μάλιστα, κύριοί μου, μὲ τὸν Ὅρατιον ἀνα χεῖρας. Ἔβνε γελῶν νὰ θέλῃ τις νὰ τὸν μεταφράσῃ· οἱ ποιηταὶ ἐν γένει δὲν μεταφράζονται.“

— „Ἀπεμακρύνθημεν ἀπὸ τοῦ προκειμένου“ εἶπεν ὁ Ἀδριανὸς διακόπτων τὸν καθηγητὴν, „καὶ χαίρω πολὺ διὰ τοῦτο· ἄλλως θὰ ἤρχομην εἰς ἐριδείας πρὸς τὸν προσφιλέστατόν μοι διδάσκαλον.“

— „Οὐδέποτε!“ ἀπήντησεν ὁ καθηγητὴς παιδρὸς. „Μὲ γνωρίζεις καλῶς. Δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες προσκολλῶνται εἰς ἓν ὀρισμένον σύστημα καὶ ἀκολουθοῦσι περιδεῶς πάντοτε τὴν αὐτὴν περιορισμένην ἀτραπὸν· ὀμοιάζω μᾶλλον πρὸς τὸ ἀρίσιον, τὸ ὅποιον πλανᾶται ἀνά τὰ ὄρη, τὰ δάση καὶ τὰς κοιλάδας, δραπετὸν ἀνθῆ καὶ φυτὰ πανταχοῦ, ὅπου δὴποτε τὰ εὐρίσκει. Δι' ἐμὲ πάντα τὰ διαφορώτατα καὶ ποικιλώτατα ἰδεώδη τῆς καλλοῆς εἶναι ἐπ' ἰσῆς ὄραϊα. Ἄν καὶ ὁ Δάντε λαμβάνει ὡς ὄδηγόν τὸν Βιργίλιον εἰς τὴν κόλασιν, ἐν τούτοις ὅμως δυσκόλως δύνανται νὰ εὐρεθῶσι δύο ἔργα τοσοῦτον διάφορα καὶ ἀνόμοια πρὸς ἀλληλα ὅσον ἡ Θεία Κοιμωδία καὶ ἡ Αἰνειάς. Ἄλλ' ἐγὼ κατενθουσιάζομαι

ὑπ' ἀμφοτέρων, ὡσαύτως δὲ ὑπὸ τοῦ Βύρωνος καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Λουκρήτιου. Ὡς πρὸς τὸν Ὅρατιον, τὸν λατρεύω· ὁ Μίλτων, ὁ Καμοῆς, ὁ Σαϊξπήρος μὲ καταμαγεύουσι ἐκαστος εἰς τὸ εἶδος του. Ἐχὼ τὴν πεποιθήσιν ὅτι, ὅστις αἰσθάνεται καὶ ἐννοεῖ ἐν μόνον εἶδος τοῦ ὄραϊου, εἶνε δυστυχῆς, ἀνάπηρος.“

— „Τότε λοιπὸν, σεβαστέ μοι καθηγητά“, εἶπεν ὁ Μαρϊάνος, „εἶνε ἀπείρως δύσκολον, ἐξ ὅλων αὐτῶν τῶν ποικιλωτάτων τοῦ γαλοῦ ἀποκαλύφειν νὰ συλλάβῃ τις αὐτὴν τὴν ἰδέαν τοῦ καλοῦ.“

— „Οὐδαμῶς!“ ἀπήντησεν ὁ Σενούτας. „Δὲν δύναιται τις νὰ ἀκαιτήσῃ ὅπως ἡ γῆ παράγῃ μόνον κρῖνα· καὶ τὰ ῥόδα καὶ τὰ ἰα εἶναι ἐπ' ἰσῆς ὄραϊα· ὄραϊότατον εἶναι καὶ αὐτὸ τὸ ταπεινὸν λευκάνθημον, ὅταν ἐγείρῃ ἐκ τῆς χλόης τὴν κομφὴν κεφαλὴν του . . . Οὐδέποτε θὰ παραδεχθῶ ὅτι τὸ ῥόδον ἀποκλείει τὰ ἄλλα ἀνθῆ, καὶ ὁ Ὁμηρος τὸν Μίλωνα . . .“

— „Ἄν ὅμως ἀνθρωπὸς τις ἔχη φυσικὴν εὐαισθησίαν πρὸς ἓν μόνον εἶδος τοῦ ὄραϊου.“

— „Υπάρχουσι ἀνθρωποι, οἵτινες ἐνὸς μόνου χρώματος ἀντιλαμβάνονται διὰ τῆς ὄρασεως“, εἶπεν ὁ καθηγητὴς καὶ ἐπέκρανε τὸν λόγον.

Ἡ συνδιάλεξις θὰ ἐξηκολούθει, ἐὰν δὲν ἠκούοντο αἴφνης ἐκ τῆς αἰθούσης, ὡς ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως ἠχοῦντες, ἀσθενεῖς κατ' ἀρχὰς τόνοι κλειδοκυμβάλου. Πάντες ἐσιγήσαν. Ὁ Ἀδριανὸς ἐπέβαλε διὰ τῆς χειρὸς σιωπῆν, ἐννοήσας ὅτι ἡ καίρουσα ἦτο ἡ Μίς Ῥόζα. Ἐν τῇ ἡμέρῳ ταύτῃ καὶ ὑπὸ τῆς σελήνης καταυαζομένη ἐαρινῆ νυκτὶ ἡ μουσικὴ ἦτο τρόπον τινα ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῆς ποιήσεως, ἢ ἡ φύσις ἀπέπνεε. Πάντες ἔχαιρον. Οἱ δάκτυλοι τῆς Ἀγγλίδος ἠκούοντο ἑλαφρῶς ὄλισθαίνοντες ἐπὶ τῶν πλήκτρων τοῦ πολυχόρδου, προανακρούοντες φανταστικόν τι καὶ μελαγχολικὸν μουσικὸν προῖμον, μεθ' ὃ ἐπηκολούθει αὐτοσχεδῖος καὶ ἐκ τοῦ παραρηχήμα ἡ κυρία μουσικὴ ὑπόθεσις. Ἐν τῇ ἐκτελείῃ τοῦ μουσικοῦ τούτου αὐτοσχεδιασμοῦ ἡδυνάτο τις νὰ διακρίνῃ οὐ μόνον τὴν μεγάλην τεχνικὴν ἰκανότητα ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξοχὸν φυσικὴν εὐφυΐαν. Ὁ Μαρϊάνος ὅστις, καίπερ μὴ ἔχων πρὸς τὴν μουσικὴν μεγάλην νοημοσύνην, δὲν ἡδύνατο ὅμως ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν γενικὴν ἐντύπωσιν, ἢν προὔξενει ἡ μουσικὴ τῆς Ἀγγλίδος, ἐμετρία εἰρωνικῶς. Πάντες ἠκουῶντο μετ' ἐντεταμένης προσοχῆς, ὁ δὲ Ἀδριανὸς προὔχωρσε πρὸς τὸ ἄκρον τοῦ ἐξώστου ὅπως πλησιάσῃ εἰς τὸ παράθυρον, ἐξ οὗ προήρχοντο οἱ μελωδικοί τόνοι. Μετ' οὗ πολὺ ἔμως οἱ τόνοι ἤρχισαν νὰ γίνωνται ὀλονὲν ἀσθενέστεροι καὶ βραδύτεροι, μέχρις οὗ ἔπαυσαν ἐντελῶς. Ὁ Ἀδριανὸς ἠθέλησε νὰ χειροκροτήσῃ, αἴφνης ὅμως μετέβαλε γνώμην καὶ ἀπέστη. Ὁ κόμης πλησιάσας πρὸς αὐτὸν ἐφίθρισε εἰς τὸ οὖς του:

„ὦ! αὐταὶ αἱ γυναῖκες! Ἡδυνάμην νὰ ὀρκισθῶ ὅτι ἡ Ἀγγλὶς ἐπαιξε δι' ἡμᾶς, ἢ μᾶλλον, χάριν σου, καλότυχῃ θνητῇ, ὅπως σὲ φέρῃ εἰς ὄνειροπολήσεις.“

„Ἔισαι κακεντρεχὴς“, εἶπεν ὁ Ἀδριανός. „Τὴν γνωρίζω καλῆτερα καὶ δὲν ἔχω καμμίαν ὑποψίαν κατ' αὐτῆς. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς εἰς τὸν κόσμον, ὅστις εἰς τὰς πράξεις του γὰ λαμβάνῃ τόσον ὀλίγον ὑπ' ὄψει τοὺς ἀνθρώπους ὅσον αὐτή. Ἄν αὐτὴ ἡ ἴδια ἐγνωρίζεν ὅτι θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς φιλάρεσκος, θὰ τῇ ἦτο παντελῶς ἀδιάφορον, θὰ ὄφλωνε τοὺς ὄμους καὶ θὰ ἐκείθητο παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον, ὅπως ἐκνοποίησιν τὴν ὄρεξιν τῆς.“

Ἡ νύξ εἶχε προχωρήσῃ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἐφαινετο

ἡδὴ ὑποφῶσκον πρὸς ἀνατολὰς τὸ ἐωθινὸν λυκόφως. Ὁ Ἀδριανὸς κατέλιπε τὸν ἐξώστην καὶ ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον.

„Λοιπὸν“ εἶπεν ὁ κόμης, „καὶ ἡ ὄραϊότης νύξ πρέπει νὰ λάβῃ τὸ τέλος τῆς. Νομίζω, ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ ἀναπαυθῶμεν.“

— „Καὶ ἐγὼ εἶμαι μὲ τὴν γνώμην σας, ἀν ὄχι διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ διὰ τὸν Ἀδριανόν“ εἶπεν ὁ καθηγητὴς ἐγειρόμενος.

Ὁ ποιητὴς δὲν ἀντέστη· ἔτειναν πρὸς ἀλλήλους τὰς χεῖρας καὶ ἐχωρίσθησαν, καταλείποντες τὸν Ἀδριανὸν ἐξηλωμένον ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον καὶ ὄνειροπολοῦντα μεταξὺ ὑπνου καὶ ἐγγρηγόρεως.

5.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν οὐδεὶς ἐσκέπτετο εἰσεῖτι νὰ προτείνῃ οἰονδήποτε σχέδιον. Ἡ ἡμέρα εἶχεν ἡδὴ προχωρήσῃ, ὅτε ὁ κόμης συννητήθη μετὰ τοῦ Σενούτα ἐν τῇ καινῇ αἰθούσῃ. Ἡ θύρα τοῦ δωματίου τοῦ Ἀδριανοῦ ἦτο ἐσωθεν κλεισμένη.

„Πῶς τὸν εὐρίσκειτε;“ ἠρώτησεν ὁ κόμης τὸν καθηγητὴν. „Τοῦτο μόνον θὰ σὰς ὀμολογήσω, ὅτι ὑπὸ πνευματικῆν μὲν ἐποψίαν εὐρον αὐτὸν ὑπὲρ πᾶσαν προσδοκίαν ἀνεπτυγμένον καὶ ὄριμον, ἀλλ' ἡ ἐξωτερικὴ του ὄψις μὲ συνἐκίνησεν ἀλγιστῶς.“

Ὁ Σενούτας παρετήρησε μετὰ περισκέψεως τὴν θύραν καὶ εἶτα ἤγαγε τὸν κόμητα εἰς τὸν ἐξώστην.

„Καὶ εἰς ἐμὲ ἐπροξένησε τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν“, εἶπε ταπεινῆ τῇ φωνῇ. „Τὸ πρόσωπόν του φέρε τὴν σφραγίδα τῆς νόσου, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔχουσι νοσηρὰν λάμψιν· φαίνεται καταναλισκόμενος ὑπὸ πυρετοῦ, βασιανίζεται πρὸς τούτοις ὑπὸ συνεχῶς βηχῶς.“

„Οὐχὶ ἀνευ λόγου ἐπερψαν αὐτὸν οἱ ἱατροὶ εἰς Ἴταλιαν“, προσέειπεν ὁ κόμης, „ἀλλὰ τί τὸν ὠφελεῖ ὁ ἀήρ τῆς μεσημβρίας, ἐν ὅσῳ ὑπάρχει τὸ κατηραμένον αὐτοῦ ποίημα, τὸ ὅποιον τὸν φονεῖει καθ' ἡμέραν; Ἔβνε μονομανῆς.“

Ὁ καθηγητὴς ἀνεστάνεαζεν.

Ἡ μήτηρ του ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρῖδα, ἐξηκολούθησεν ὁ κόμης. „Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἀφελθῇ μόνος. Ἐπειδὴ δὲν ἔχω νὰ πράξω τι καλῆτερον, σκοπεύω νὰ παραμείνω ἐπὶ τινος χρόνον παρ' αὐτῷ.“

„Τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ἐσκέφθη καὶ ἐγὼ“, ἀπήντησεν ὁ καθηγητὴς ταπεινῆ τῇ φωνῇ καὶ πάντοτε περιδεῶς περὶ ἑαυτοῦ βλέπων. „Ὁ Ἀδριανὸς εἶνε τρόπον τινα ἰδίῳ μου τέκνον καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχω πλέον ἄλλας ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα, ἀφοσιοῦμαι εὐχαρίστως εἰς αὐτόν.“

„Τὸ ζήτημα εἶνε μόνον, ἀν δὲν θὰ μᾶς ἀποδώξῃ ἀμφοτέρως“, εἶπεν ὁ κόμης. „διότι θὰ τὸν ἐνοχλώμεν εἰς τὸ ποίημά του.“

— „Δὲν δύναιμι νὰ συγκρατήσω τὰ δάκρυα, ὅταν τὸν προσχετινῶ“ εἶπεν ὁ Σενούτας συγκινημένος.

Ἡκούσθη ἑλαφρὸς κρότος βημάτων ἐν τῇ αἰθούσῃ. Οἱ διαλεγόμενοι ἐσιγήσαν. Εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐξώστου ἐνεφανίσθη ὁ Ἀδριανός. Πράγματι ἡ ὄψις του ἦτο κάτωχρος καὶ ἐμαρτύρει πρόωρον ἐξάντλησιν, ἰδίᾳ δὲ μετὰ τὴν νύκτα ταύτην, ἥς τὸ πλεῖστον μέρος διήλθεν ἐν ἀπνίᾳ, καὶ μετὰ τὴν ὑπερβολικὴν ταραχὴν τῆς προτεραίας. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο χωματόχρουν, οἱ ὀφθαλμοὶ του ὡς ἐξ ὑπερβαλλούσης τοῦ πνεύματος ἐντάσεως καὶ καταπονῆσεως ἐξωγκωμένοι καὶ

προεξέχοντες, ἡ χεὶρ, ἢν προσέτεινε τῷ καθηγητῇ ἦτο ὠχρά, ἱσχνὴ καὶ ἐφαινετο τρέμουσα ἐκ τῆς πολλῆς ἀδυναμίας.

— „Πῶς ἐκοιμήθη;“ ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ κόμης Μαρϊάνος. „Οὐδέποτε δύναιμι νὰ καυχθῶ ὅτι ἐκοιμήθη καλῶς“, ἀπεκρίθη ὁ ποιητὴς μὲ ἀσθενῆ καὶ ὑποτρεπούσαν φωνήν. „Ἀπὸ πολλοῦ ἀδυνατῶ νὰ κοιμηθῶ. Ἐχὼ τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ ἐργάζομαι τὴν νύκτα, καὶ ὡς ἐκ τούτου κατακλίνομαι συνήθως ἐνῶ εἰσέτι εἶμαι πυρετωδῶς τεταραγμένος ἐκ τῶν σκέψεων, οὕτως ὥστε ἡ ἀνάπαυσις δὲν ἐπέρχεται τὸσον ταχέα εἰς τὸ πνευμά μου. Πλειστάκις κυκλοφοροῦνται καὶ περιστρέφονται εἰσέτι εἰς τὸν νοῦν μου αἱ ἀπηχῆσεις τῆς τελευταίας ὠδῆς ἢ τῶν πρὸ μικροῦ ἀναγνωσθέντων, ἔτι δὲ καὶ καθυΰδων αἰσθάνομαι αὐτὰς ἐν φοβερᾷ συγχύσει καὶ ταραχῇ περιπλανωμένας ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ μου, ὡς συμμορίαν ληστών ἐν ἐρήμῳ ἐπαύλει. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐκ τοῦ συγκεχυμένου χάους τῶν ἀσυναρτήτων τούτων καὶ παραδόξως συναρμολογουμένων ἰδεῶν ἀπορρέει ἐνίοτε ἀπροσδοκῆτως ὄραϊόν τι καὶ μεγαλοπρεπές, ἐν γένει ὅμως ὁ ὕπνος εἶνε δι' ἐμὲ ἀληθὲς βάσανος . . . Καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην νύκτα ἐβασανίσθη καὶ ἐταλαιπωρήθη περισσώτερον ἢ ὅτι ἐκοιμήθη, μόλις δὲ περὶ τὴν χαραυγὴν κατελήφθη, οἶονεὶ λιθοβοληθεῖς, ὑπὸ βαθέος ὕπνου. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ὄσακις ταλαιπωροῦμαι ὑπερβαλλόντως ὑπὸ τῆς ἀπνίας, λαμβάνω δύο ἢ τρεῖς σταγόνας μικκωνίου.“

— „Πρὸς Θεοῦ! τὸ ὅπιον εἶνε θανατηφόρον δηλητήριον καὶ γίνεται ταχέως κακὴ συνήθεια . . .“

Ὅ! μὴ φοβείσθε“ εἶπεν ὁ Ἀδριανὸς μειδιῶν καὶ ἀνασπῶν τοὺς ὄμους, „δὲν κάμνω κατάχρησιν τοῦ δηλητηρίου τούτου, εἰ καὶ τῇ ἀληθείᾳ παράγει τοσοῦτον ἡδέϊαν μέθην, καὶ ἀνυψοῖ τὴν δυνάμιν τῆς ἐμπνεύσεως καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ.“

— „Ὅραϊον καὶ τοῦτο!“ ἀνέκραξεν ὁ Μαρϊάνος μετ' ἀγανακτήσεως. „Δὲν πιστεύω δὲ νὰ ἔχῃς ἀνάγκην τοῦ τεχνητοῦ τούτου ἐρεθιστικοῦ μέσου! Ἡ ποιήσις τοῦ ὄπιου θὰ εἶνε ἐξ ἄπαντος ψευδῆς, νοσηρὰ καὶ καχεκτικῆ.“

Ὁ ποιητὴς, εἰς τὰς ἐπιπλήξεις ταύτας, πρὸς τὰς ὁποίας δὲν ἠθέλην ἢ δὲν ἡδύνατο νὰ ὑπερασπισθῇ, ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ προσεπάθησε νὰ μετατρέψῃ εἰς ἄλλο θέμα τὴν συνδιάλεξιν.

„Τὶ θὰ κάμωμεν σήμερα;“ ἠρώτησεν ἀποτόμως.

„Ἡμεῖς θὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὰς διαταγὰς σου“, ἀπεκρίθη ὁ καθηγητὴς. „Ἐγὼ νομίζω ὅτι, μετὰ τὴν χθεσινὴν καταπόνησιν, τὸ φρονιμώτατον εἶνε νὰ διελθῶμεν τὴν ἡμέραν μὲ τὸ dolce far niente . . .“

„Καὶ ἐγὼ συμφωνῶ“ προσέειπεν ὁ Μαρϊάνος. „Σὺ δέ; . . .“

„Ἐγὼ; Ὅθᾳ προετίμων νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ ἀγαπητόν μου Σορρέντον“ ἀπήντησεν ὁ Ἀδριανός, „ἐννοεῖται, μάζη σας. Ἡ μήτηρ μου ἀφῆκε τόσον εὐρύχωρον κατοικίαν, ὥστε ἐν αὐτῇ δυνάμει καὶ οἱ τρεῖς νὰ κατοικῶμεν ἐν ἀνέσει. Ἄν θέλετε, δύνασθε νὰ με περιγελάσετε, ἀλλὰ εἰς τὸ Σορρέντον ἀφῆκα τὸ τιμαλφέστατον τῶν κτημάτων μου — τὰ γραψίματα μου. Αἱ φοβερώταται σκέψεις εἰσέρχονται εἰς τὸν νοῦν μου. Δὲν εἶμαι συνειδητός νὰ χωρίζομαι ἀπὸ τῶν ἐγγράφων μου.“

„Ἄ! εἶσαι τῇ ἀληθείᾳ ἀλλόκοτος!“ ἀνέκραξεν ὁ Μαρϊάνος γελῶν.

Ἄν εἶχες ἀφήσῃ χιλιάδας τιὰς φράγκων ἐν τῷ χρηματοκιβωτίῳ, θὰ συνεμεριζομένη τὴν ἀνησυχίαν σου. Ἀλλὰ γραμμένα χαρτιά, δὲν τὰ ἐγγίζει κανεὶς . . .“

Ὁ Ἀδριανὸς συνέσπασε τὰς ὄφρυς.

„Δεν δύναται κανείς να έγγωθη διὰ τίποτε!“ εἶπεν ἀποτόμως. „Οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι πολλάκις παραδόξους ἐπιθυμίας . . .“

„Οχι ὁμως διὰ χαρτί!“ προσέθηεν ὁ κόμης. „Τί ἀπέγεινεν ἡ Μις Ρόζα; Δὲν σὰς εἶνε γνωστόν;“ ἠρώτησεν ὁ Ἀδριανός.

„Καὶ πῶς δύναται νὰ μοι εἶνε ἄγνωστον;“ ἀνεφώνησεν ὁ Μαριάνος. „Ἐγένετο ἄφαντος, πρὶν ἢ ἀφουκισθῶμεν ἡμεῖς. Ἔμαθον ὅτι μετέβη εἰς τὴν Πομπηίαν, ἐλπίζουσα ὅτι θὰ τῇ ἐπιτραπῇ νὰ ἰχνογραφῆσῃ καὶ ἐκεῖ.“

„Ἦθε ποτὲ ἐν Πομπηίᾳ, κύριε καθηγητά;“ ἠρώτησεν ὁ Ἀδριανός.

„Ναὶ ἤμην“, ἀπήντησεν ὁ Σενούτας „ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι τὴν γνωρίζω. Ἔτυχε κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν νὰ βρέχη καὶ οἱ ὁδηγοὶ ἦσαν κακοδιάθετοι.“

„Ἄν καὶ εἶδον τὰς ἀνασκαφάς, ἐπεδύμουν ὁμως νὰ ὑπάγω καὶ εἰδὼν ἐκεῖ . . .“ εἶπεν ὁ ποιητής.

„Καὶ νὰ ριφθῆς εἰς τὸν ἀνοικτὸν φάρυγγα τοῦ κινδύνου“ προσέθηεν ὁ κόμης γελοῶν. „ἔχεις τὴν τόλμην, ἐνῶ γνωρίζεις ὅτι ἡ Ἀγγλίς εὐρίσκειται ἐκεῖ, ν' ἀκολουθήσῃς τὰ ἴχνη τῆς; σκέψαι! Θὰ ἐνόμιζεν ὅτι τὴν ἀκολουθεῖς!“

„Ἐμμεθα τρεῖς!“ εἶπεν ὁ Ἀδριανός. „Ἄλλως τε εἶνε πραγματικῶς καλῆτερον ν' ἀποφύγωμεν τὴν συνάντησίν τῆς. Ἰσκακῶ εἰς τὴν συμβουλὴν σου.“

„Δὲν ἀποδέχομαι τὴν ὑπακοήν σου, ἦτο μόνον ἀστεῖσμός καὶ ὄχι συμβουλὴ“ εἶπεν ὁ κόμης μετὰ σπουδῆς. Τὸ κατ' ἐμέ, ἐπιθυμῶ τοσοῦτῳ μᾶλλον νὰ μεταβῶμεν εἰς Πομπηίαν, καθ' ὅσον αἰσθάνομαι συγγρόνως σφοδρὰν ἐπιθυμίαν νὰ προσεγγίσω πλησιέστερον εἰς τὴν ὠραίαν Ἀγγλίδα, ἥτις χθὲς οὐδὲν βλέμμα ἤθελε νὰ ρίψῃ ἐπ' ἐμοῦ· τοσοῦτον ἦτο κατενθουσιασμένη ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ.“

Ὁ Ἀδριανὸς ἐμειδίασεν ἀλγευῶς. „Ἄς λάβωμεν ἐδῶ τὸ πρόγευμα καὶ ἔπειτα ἐπιστρέφομεν εἰς τὰ ἴδια“ εἶπεν ὁ ποιητής. „Τοῦτο εἶνε τὸ καλῆτερον καὶ τὸ μᾶλλον ἀκίνδυνον. Ἐπειδὴ ἡ Μις Ρόζα ἀπουσιάζει, γευματίζομεν παρὰ τῷ Τραμοντάνᾳ ἐπὶ τῆς θαυμασίας τεράσσης, μετὰ τὴν λαμπροτάτην θείαν πρὸς τὴν θάλασσαν, μεταξὺ τῶν δαφνίων, περιπνεόμενοι ὑπὸ τῆς εὐωδίας τῶν ἀνθηρῶν πορτοκαλεῶν.“

Ὁ καθηγητὴς καὶ ὁ κόμης ἐσιώπων καὶ παρετήρουν μακρὰν. Ὁ Σενούτας τέλος ἔλαβε τὸν λόγον. „Ἄς ἀναβάλωμεν τοῦτο εἰς αὔριον“ εἶπε, λαμβάνων τὴν χεῖρα τοῦ μαθητοῦ του. „Σήμερον ἄς ἀναπαυθῶμεν, τοῦ-

λάχιστον χάριν ἐμοῦ τοῦ γέροντος . . . Καὶ σὺ ἔχεις ἀνάγκην ἀναπαύσεως φαίνεσαι σήμερον πολὺ ἀδύνατος.“

„Ἀδύνατος φαίνομαι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν“ εἶπεν ὁ Ἀδριανὸς στεναζών. „Καὶ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ φαίνομαι ἄλλως; περιφέρω ἐντὸς μου τὴν ιδέαν, ἥτις με καίει ὡς πεπυρακτωμένους σίδηρος . . .“

„Καὶ διὰ νὰ δυνηθῆς μίαν ἡμέραν νὰ πραγματοποιῆς τὴν ιδέαν αὐτήν, πρέπει ἐπὶ τινα χρόνον νὰ τὴν θέσης κατὰ μέρος. Δὲν ἐννοῶ τοῦτο διὰ λόγους υγείας, ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ τοῦ ποιήματος. Ὁ ζωγράφος, ὅστις δημιουργεῖ εἰκόνα τινά, ὅταν παρατηρῇ αὐτὴν ἀκαταπαύστως, χάνει τὴν ιδέαν τοῦ ὅλου καὶ καθίσταται ἀνίκανος νὰ ἐκτιμῆσῃ προσηκόντως τὸ δημιούργημά του· διὰ τοῦτο πρέπει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ θέτῃ κατὰ μέρος τὸ ἔργον του, καὶ εἶτα πάλιν ν' ἀναλαμβάνῃ τὴν ἐργασίαν με νέας δυνάμεις. Τότε ἀναβλύζουσι νεαὶ ιδέαι, καὶ διανοίγεται εἰς τὰ ἔργατά του νέος καὶ ἀνέλπιστος ὀρίζων . . . λάβε ἀνάπαυσιν . . .“

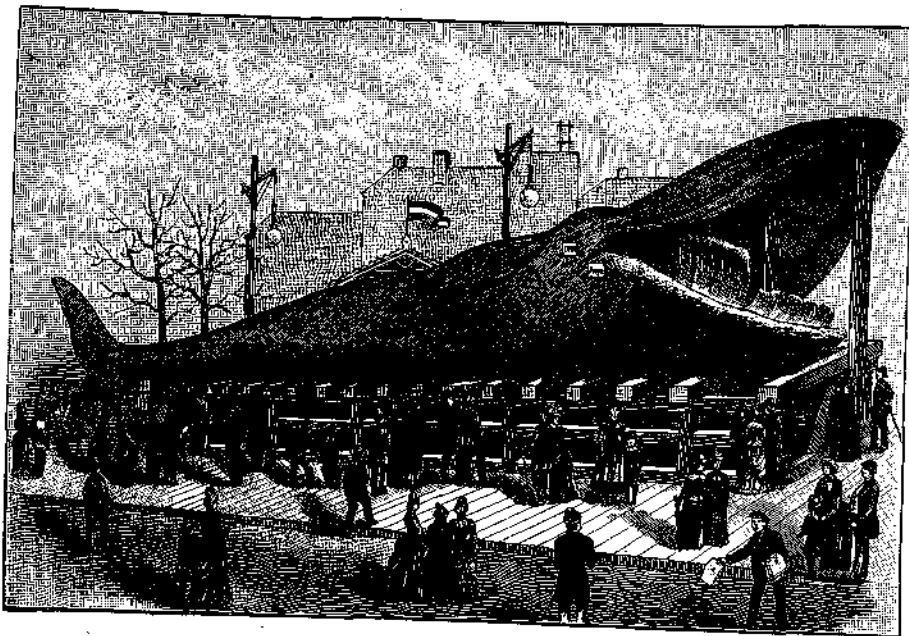
„Χάνω τὸ νῆμα!“ ἀνέκραξεν ὁ Ἀδριανὸς ἐρμφοβός.

„Τὸ ἀνευρίσκεις ἀναγινώσκων . . .“ εἶπεν ὁ καθηγητῆς „καὶ τότε ἐξ ἅπαντος εὐρίσκεις τὴν ἰδίαν σου ποιήσιν ὅπως διάφορον, ζωντανότεραν, πλείονα χρώματα ἀπαστραπτουσάν.“

„Συμμερίζομαι τὴν γνώμην τοῦ κυρίου καθηγητοῦ“ ἤρχισεν ὁ κόμης φαιδρός. „Ἄς κάμωμεν ὅλοι δια-

κοπᾶς! ἄς κυνηγήσωμεν τώρα τὴν Ἀγγλίδα· ἔσο ἐπὶ τινας ἡμέρας ἐρωτευμένος καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι θὰ αἰσθανθῆς τὸν ἑαυτὸν σου καλῆτερα!“

„Ἐάν ποτε“ ἤρχισεν ὁ Ἀδριανός, σείων τὴν κεφαλὴν. „Ἄν ποτε παρεδιδόμην εἰς τὸ αἰσθημα τοῦτο τοῦ ἔρωτος, τὸ ὁποῖον φοβοῦμαι καὶ ἀποφεύγω, διότι αἰσθάνομαι ὅτι θὰ με ἐδέσμευεν ἐντελῶς, δὲν θὰ ἀπηυθινόμην πρὸς τὴν Μις Ρόζαν, ἀλλὰ θὰ ἔστρεφον μετὰ πόθου τὰ βλέμματα καὶ τὴν καρδίαν πρὸς βορρᾶν, καὶ θὰ κατέφευγον εἰς τὰς ἀναμνήσεις τῶν παιδικῶν ἐτῶν μου. Ἡ Μις Ρόζα! . . . Πιστεῦσατέ μοι . . . καὶ ἡ ὠραιότατη γυνὴ τοῦ ξένου κόσμου δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἀγαπηθῇ ὡς ἡ ἐν τῇ πατρίδι γεννηθεῖσα. Καὶ ἡ ἰδεώδης καλλονὴ ἀλλοδαπῆς γυναικὸς δύναται μὲν ἐπὶ τινα χρόνον νὰ καταμαγεύσῃ, ἀλλ' οὐδέποτε πληροῖ ἐντελῶς τὴν καρδίαν, διότι δὲν ἐννοεῖ τὸν ξένον αὐτῆ. Ὁ ἐρώμενος ἀλλοδαπῆς γυναικὸς πρέπει ν' ἀπαρνηθῇ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ προσωπικότητα, ἢ νὰ βαπτίσῃ τὴν ἐρωμένην μετὰ τὸ ὕδωρ τῆς πατρίδος του. Καὶ κύριος οἶδε ἂν τὸ βάπτισμα τοῦτο δύναται νὰ ἐξαλείψῃ τὸ κληρονομικὸν ἀμάρτημα τῆς καταγωγῆς!“

ΓΙΓΑΝΤΙΑΙΑ ΦΑΛΑΙΝΑ. Ἰχνογραφία ὑπὸ Eugen Hilpert.

(ἔπεται συνέχεια.)

1. ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ. Πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας (ἐν σελ. 129).

2. Η ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ. Εἰκὼν ὑπὸ H. Martinovic (ἐν σελ. 133). Ὁ περιοδεύων τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ ἐκπλήξεως μεταπίπτει εἰς ἐκπλήξιν· πλὴν τῶν μαγευτικωτάτων τοπίων τὰ ὅποια ἀνακλύπτουσι διὰ μέσου κλεισωρεῶν καὶ φαράγγων, πλὴν τοῦ ἀγρίου μεγαλείου τῆς φύσεως, ἀξίου νὰ χρησιμεύσῃ ὡς σκηνογραφία αἰσχυλοῦ δράματος, ἀφινιδίως ἐπαλλασσομένου πρὸς εἰδυλλιακὴν γραφικότητα ἀρρήτου κάλλους, ὁ ὀδοιπόρος συναντᾷ εἰς ἀφανεῖς κωμωπλοεῖς, ἢ χωρὶα λησμονημένα εἰς τὸ ἄκρον κυλάδος, χωρὶκὰς πληρούσας εἰς τὴν βρῦσιν τὰς ἀρχαίκας λαγῆνας τῶν, ἢ πλουτούσας εἰς τὸ ποτάμιον τὸ ἠδέως κελαρύζων ὑπὸ τὴν δροσερὰν σκιάν τῶν ἀγριοκατανεῶν, βοσκοπούλας καθήμενας ἐπὶ πέτρας μετὰ τὸν Μοῦργον κατακεκλιμένον παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἐν ᾧ αἱ αἴγες ἀναρριγῶνται ἐπὶ τῶν ἀποκρήμων βράχων, καὶ παρατηρεῖ ἐκθαμβός ὅτι αἱ Ἑλληνοπούλαι ἐκείναι κατὰ τὸ εὔγραμμον τῶν χαρακτήρων, τὴν εὐχρόαν τῆς μορφῆς, τὴν εὐμέλειαν τοῦ σώματος, τὸ ἐπίχαρι καὶ εὐσταλὲς τοῦ παραστήματος ἀναπαριστώσων ἐν ὅλῃ τῇ ἐντελείᾳ καὶ τῇ ἀκμῇ τὸ ἰδεώδες ἑλληνικὸν κάλλος.

Ὡς εἰς παράμερον γωνίαν κεῖται κεκρυμμένος θησαυρὸς καὶ ὑπὸ τὴν σκαπάνην ἀναθρώσκουσιν αἰφνης μὲσω πετρῶν καὶ χρώματος χρυσᾶ νομίσματα ἀρχαίων χρόνων, διαφυλάττοντα ἐν τῷ ἐνεστώτῳ τὴν λάμπην τοῦ παρελθόντος, οὕτω εἰς πολλὰς γωνίας τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκονται μορφᾶ ἀτινές πάντως θὰ ἐνέπνεον τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς κάλλιτέχνους τῶν ἐνδόξων χρόνων τῆς Ἑλλάδος, εὐρίσκονται βεργολυγεραὶ αἱ ὁποῖαι οὐδόλως θὰ ἐξήλεον τὸ χυτὸν σῶμα τῶν Καρυατιδῶν.

Τὸ κάλλος τῶν ἀναδεικνύει καὶ ἡ γραφικὴ αὐτῶν στολή, ἡ ποικιλοκέντητος καὶ φλωροκόσμητος, ἥς τέλειος τύπος εἶνε ἡ μεγαρίτικη, ἡ στολὴ δι' ἣς ἐν ταῖς ἐπισήμοις τελεταῖς κοσμεῖ τὸ πάγκαλον αὐτῆς σῶμα ἡ βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἥτις μέλλει νὰ καταστῇ ἐθνικὴ στολὴ τοῦ νεωτέρου ἑλληνικοῦ κάλλους κατὰ τὰς ἐπὶ τοῖς γάμοις τοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου μετὰ τῆς πριγκιπίσσης Σοφίας προσεχεῖς ἑορτάς.

Ἡ Ἑλληνοπούλα ὁμως ἦν παριστᾶ ἡ ἐν σελίδι 133 εἰκὼν δὲν εἶνε κόρη τῶν πόλεων, δι' ἐπίσημον μόνον τελετὴν περιβληθεῖσα τὴν γραφικὴν στολήν· ἐπὶ τῆς μορφῆς τῆς ἔχει ὄλην τὴν δρόσον τῆς ὀρεινῆς πατρίδος τῆς. Ἀλλὰ τί διαολεῖται ἡ θελητικὴ Εὐμορφοῦλα; τί βλέπεται τὰ ἠδωπαθῆ βλέμματα τῶν ὑγρῶν ὀφθαλμῶν τῆς; Ὡς ἡ πεταλοῦδα πετᾷ διὰ μέσου τῶν ἀνδῶν, ποῖα σκέψι; πτερυγίζει διὰ μέσου τῶν μαύρων ἐφρύων τῆς;

Βεβαίως θὰ εἶνε λαβέντης ἐκεῖνος ὃν ὄνειροπολεῖ. θὰ ἔχῃ κυπαρισσένιον κορμὶ καὶ δακτυλιδένια μέση. Συχνὰ διέρχεται ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐν ᾧ ἐκείνη κάθεται εἰς τὸ παραθύρι, τὸ καταπράσινον καὶ μοσχοβολισμένον ἀπὸ βασιλικῶν καὶ τραγοῦδαῖ τοὺς καύμους τῆς Ἀγάπης. Τὴν παρασμένην Λαμπρῆν, μετὰ τὴν δευτέραν Ἀνάστασιν ἔγεινε χορὸς εἰς τ' ἀλώνα, καὶ ἐν ᾧ ἐχόρευεν αὐτὴ πρώτη εἰς τὴν σειράν ἀλλὰ πρώτη καὶ εἰς τὰ κάλλη καὶ τὴν εὐμορφίαν, τὸν χορὸν ἐσυρὲν ἐκεῖνος. Ὁ βιολιτζῆς προφανῶς εἰς τὴν ὠραίαν κόρην ἀποτεϊνόμενος ἐτραγοῦδῆσε:

Ὅντας σ' ἐγένεα ἡ μάνα σου ὁ ἥλιος ἐκατέβη καὶ σ' ἔδωκε τὴν εὐμορφίαν καὶ πάλι ματανέβη.

Τότε ἐκεῖνος ἀφῆκε τὸ μαντήλι μετὰ τὸ ὅποιον ἔσυρε τὸν χορὸν, ὤρμησε μετ' ἐνθουσιασμοῦ πρὸς τὸν τραγοῦδιστὴν καὶ ἐκόλλησεν εἰς τὸ μέτωπόν του χρυσοῦν φλωρίον. Ζωηρὸν ἐρύθημα διεχύθη ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς, ἠδέϊα λιπο-

ψυχία κατέλαβεν αὐτὴν ἐκ τῆς πολλῆς εὐτυχίας, ἐν ᾧ αἱ ἄλλαι ὀμηλικὸί τῆς εὐύσσαν ἀπὸ τὴν ζήλιαν.

Τώρα ὁ νοῦς τῆς φέρεται πρὸς τὴν εὐδαίμονα ἐκείνην στιγμὴν καθ' ἣν αἱ φίλαι τῆς θὰ τὴν ἐνδύουν ὡς νύμφην καὶ θὰ τραγοῦδοῦν:

Σήμερα λάμπει ὁ οὐρανός, σήμερα λάμπ' ἡ μέρα Σήμερα στεφανώνεται ἀετὸς τὴν περιστέρα! . . .

3. ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΠΑΡΑ ΤΩ ΠΑΠΠΩ. Εἰκὼν ὑπὸ Ἀδολφου Eberle (ἐν σελ. 137). Ἐν βλέμμα διὰ τοῦ εὐρέως ἠνεωγμένου παραθύρου βεβαίως ἡμᾶς ὅτι ἡ καλύβη κεῖται παρὰ τὴν ὑπὸ ἀποκρήμων βράχων περιβαλλομένη λίμνη. Ὅπου ὁμως ὑπάρχουσι βουναὶ καὶ λίμναι, ἐκεῖ ἡ θήρα καὶ ἡ αἰεὶα εἶναι τὰ κυριώτερα βιοποριστικὰ μέσα τῶν κατοίκων. Ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι παριστάμενος γέρον ἀλιεὺς ἀσχολεῖται μετὰ σπουδῆς περὶ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν δικτύων του, ἐνῶ αἱ μικραὶ του ἔγγονοι παίζουσι μετὰ τὸν μελαγχολικῶς ἀτενίζοντα ὀρνιθοθήραν κύνα του, προσπαθοῦσαι νὰ διδάξωσιν αὐτὸν τὴν δύσκολον τέχνην τοῦ νὰ κρατῇ τὴν πίπαν τοῦ πάππου. Σκυλιὰ καὶ παιδιὰ! Τὴν λεπτοτάτην ἐκείνην κωμικότητα, ἥτις παρουσιάζεται ἐν τῇ μετ' ἀλλήλων ἀναστροφῇ τῶν ἀφελῶν τούτων ὄντων, γνωρίζει μόνος ὁ ζωγράφος τῆς ἡμετέρας εἰκόνας νὰ ἐκφράξῃ διὰ τοῦ χρωστῆρος μετὰ θαυμασίας φυσικότητος.

4. ΓΙΓΑΝΤΙΑΙΑ ΦΑΛΑΙΝΑ. Κατ' ἰχνογραφίαν τοῦ Eug. Hilpert (ἐν σελ. 140). Εἶνε γνωστόν ὅτι τὰ κῆτη κατὰ τὰς μακρὰς αὐτῶν ποντοπορίας ἀποπλανῶνται πολλάκις τῆς συνήθους ὁδοῦ καὶ περιπίπτουσιν εἰς ὄρους ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς στόμα ποταμῶν, ἐνθα ἐξοκέλλοντα συλλαμβάνονται. Τοιοῦτόν τι συνέβη ἐσχάτως εἰς τὴν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι παρισταμένην ὑπερμεγέθη φάλαιναν, ἣν εἶρον Δανοὶ ἀλιεῖς μετὰ φοβερὰν τρικυμίαν ἐν τῷ Καττεγάτῃ παρὰ τῇ ἰουτλανδικῇ ἀκτῇ ἐρριμένην εἰς τὴν ξηρὰν. Τὸ γιγαντιαῖον τοῦτο κῆτος ἐταρχειυθὴ καὶ μετεκομίσθη εἰς τὴν Γερμανικὴν πρωτεύουσάν, ἐνθα ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας ἔμεινεν ἐκτεθειμένον καὶ ἐπεδεικνύετο εἰς χιλιάδας περιεργῶν.

Ἡ ἡμετέρα εἰκὼν παριστᾶ τὸ κῆτος, ὡς ἦτο ἐκτεθειμένον ἐν ὑπαίθρῳ ἐπὶ ἰσχυροῦ ἰκρωμάτος ἐν τῇ πόλει τοῦ Βερολίνου. Ἡ φάλαινα κεῖται ὑπτία μετὰ τὴν ἀνω σιαγόνα (ἔχουσαν ὑπὲρ τὰ τριακόσια ὀστᾶ) ἐστραμμένην πρὸς τὰ κάτω, ἐνῶ ἡ κάτω σιαγὼν στηριζομένη ἐπὶ στύλων ἀνοίγεται πρὸς τὰ ἄνω. Ἐπειδὴ τὰ ὄρα καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς φαλαίνης εἶναι, ὡς γνωστόν, σχετικῶς πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ σώματος μικρότατοι (οἱ μὲν ὀφθαλμοὶ οὐχὶ πολὺ μεγαλύτεροι τῶν ὀφθαλμῶν βοός, τὰ δὲ ὄρα μόλις ἐν ἑκατοστόμετρον τὸ εὖρος) καὶ ἐπομένως δὲν δύναται εὐκόλως νὰ ἀνακαλυφθῶσιν ὑπὸ τῶν ἐπισκεπτῶν, ἐτέθησαν πλησίον αὐτῶν μικραὶ πλάκες διευκολύνουσαι τὴν ἀνεύρεσιν. Τὸ μήκος τοῦ κῆτους εἶνε 20 μέτρων, τὸ ὕψος σχεδὸν 5 μέτρων, καὶ τὸ βάρος 61,000 λιτρῶν, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐντοσθίων ἀτινα ἐζύγισαν 12,000 λίτρας. Τὰ πτερύγια τῆς οὐρᾶς ἀπεκόπησαν κατὰ τὴν διὰ τοῦ πλοίου μετακόμισιν τοῦ κῆτους, διότι ἐκρέμαντο ἀπὸ τοῦ καταστρώματος εἰς τὴν θάλασσαν καὶ παρεκώλυον τὴν διεύθυνσιν τοῦ πλοῦ, βραδύτερον ὁμως προσεκολλήθησαν εἰς τὴν φυσικὴν τῶν θέσιν, ὡς φαίνεται καὶ ἐν τῇ εἰκόνι. Καὶ ἡ κατὰ ξηρὰν μετακόμισις τοῦ κῆτους ἐπὶ δύο σιδηροδρομικῶν ἀμαξῶν παρέσχε πολλὰς δυσκολίας, ἀλλὰ πολλῶν δυσχερέστερα ἦτο ἡ μετακόμισις τοῦ τέρατος ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκθέσεως· πρὸς τοῦτο ἐχρειώθησαν δέκα καὶ ἕξ ἵπποι.

Τὸ κῆτος τοῦτο ἠγοράσθη ἀντὶ 4000 κορωνῶν ὑπὸ τῆς Δανικῆς κυβερνήσεως διὰ τὸ ζωολογικὸν μουσεῖον ἐν Κοπεγχάγῃ.

Ο περιηγητής P. Chasles απεβίβασθη εν έτει 1828 εις την επικίνδυνον ακτήν του Cornwallis. Ο πρώτος παύς, εν έτυχεν να συναντήσῃ, ήτο ένδεδυμένος από κεφαλής μέχρι ποδών με κίτρινα φορέματα, τα όποια έσοδόν εις τās ακτίνας του ήλιου. Μετ' άλλων είδε δεύτερον παίδα, ώσαύτως όλοκίτρινον ως καναρίνι. Μετ' ου πολύ βλέπει εν τινι άρχῃ δύο γραιάς χωρικά ένδεδυμένας ώσαύτως όλοκίτρινα φορέματα από κεφαλής μέχρι ποδών και τέλος επί τής κορυφής βράχου τινός διακρίνει πολλούς κυνηγούς, έπ' ίσης κίτρινοφορούτας. Έκ τής παρατηρήσεως ταύτης συνεπέρανεν ότι πάντες οι κάτοικοι του Cornwallis έχουσι τό ένδιον να ένδύονται κίτρινα φορέματα, ήτοιμάζετο δέ, κατά τό παράδειγμα πολλών άλλων περιηγητών, να σημειώσῃ τήν παρατήρησιν ταύτην εις τό ήμερολόγιόν του. Θέλων όμως να λάβῃ πλήρη βεβαιότητα περί τούτου έζήτησε να πληροφωρηθῇ και έμυθεν δει κατά τās ήμέρας εκείνας είχε εξακοιλι εις την ακτήν πλοϊόν τι φορτωμένον με κίτρινα μεταξωτά ύφάσματα, τό όποϊόν οι κάτοικοι έλήστευσαν.

Παράδοξον έθιμον. Έν τῇ μικρῇ τῆς Άγγλίας πόλει Grimsby εξέλεγοντο πρότερον οι δήμαρχοι κατά τόν έξῆς όλος παράδοξον τρόπον. Οι ύποψήφιοι δήμαρχοι ήγοντο εις την αγοράν, έχοντες τούς όφθαλμούς κεκαλυμμένους διά μελαίνης ταινίας και κρατούντες εις τās χείρας δράγματα χόρτου. Άκολουθούς έφέρετο εν τῷ μέσω αυτών νεαρόν μοσχάριον και άφίνετο έλευθερον. Έκείνος δέ εκ των ύποψηφίων, πρὸς τόν όποϊόν έπλησίαζε τό πρώτον ό μόσχος έπως πάγη εκ του χόρτου, εκηρύσσεται επισήμως ως ό άνώτατος άρχών τῆς πόλεως.

Da capo! Έν έτει 1700 ό Φίλιππος Ε' πορευόμενος εις Μαδρίτην έπως αναβῇ επί τόν θρόνον τῆς Ισπανίας, διέβλε και διά του Monte l'Erri. Ο δήμαρχος τῆς πόλεως ταύτης ήλθε μετά τών λοιπών άρχόντων πρὸς συνάντησιν του Φίλιππου και προσήγορεύσεν αυτόν ως εξῆς: „Οι μακροί λόγοι, μεγαλειότητα, είνε τόσοσιν κοπιαστικοί διά τόν ρήτορα, όσον ένχολητικοί διά τόν άκροάμενον. Έπιτρέψατέ μου λοιπόν να σας τραγουδήσω ένα τραγούδι“. Ο δήμαρχος ήρχισεν άμέσως να ζῆδῃ με ήχηράν και μελωδικήν φωνήν ολίγας στροφάς πρὸς τιμήν του μονάρχου, όστις τουςούτον ένδουσιάσθη εκ του άματου, ώστε έρώναζε „da capo!“ Ο δήμαρχος επανέλαβε τό ζῆσμα, ό δέ βασιλεύς διέταξε να δοθῶσιν εις τόν άοιδόν δέκα χρυσά λουδοβίκια. Μόλις έλαβεν αυτά ό δήμαρχος εις τās χείρας, έρώναζε πρὸς τόν μονάρχον „da capo!“ Η άστειότης αυτή ήρесе καθ' ύπερβολήν εις τόν Φίλιππον, όστις και διέταξεν άμέσως να δοθῶσιν έτερα δέκα λουδοβίκια εις τόν δήμαρχον.

Γραφικῆ μηχανῆ διά τυφλούς. Υπάρχουσι, ως γνωστόν, διάφορα συστήματα ιδιαιτέρας διά τούς τυφλούς γραφῆς, δι' ης οὔτοι συνεννοοῦνται γράφοντες είτε πρὸς άλλλους είτε πρὸς τούς έχοντας υγιᾶ τήν όρασιν και εκμαδόντας τήν γραφήν ταύτην. Έσχάτως τεχνίτης τις εν Steekborg τῆς Έλβετίας όνόματι Wagner-Schneider κατορώσισε να κατασκευάσῃ ιδιαιτέραν διά τούς τυφλούς γραφικῆν μηχανήν, δι' ης καθίσταται όλος περιττή εις τούς έχοντας υγιᾶ τήν όρασιν και δι' επιστολῶν διαλεγόμενος μετά τών τυφλῶν ή εκμαδόντος οισουδήποτε τῶν εν χρήσει διά τούς τυφλούς γραφικῶν συστημάτων. Όταν ό τυφλός γράφῃ διά τῆς μηχανῆς ταύτης, δι' αυτόν μέν παράγονται τά γραφικά σημεῖα του συστήματος του Brail, δια δέ τόν όρώνατα αναγνώστην τά στοιχεῖα τῆς συνήθους γραφῆς. Καί αντιστρόφως, ό έχων υγιᾶ τήν όρασιν γράφει διά τῆς μηχανῆς ταύτης τήν συνήθη γραφήν, ένῶ συγχρόνως δια τόν τυφλόν παράγονται τά σημεῖα τῆς γραφῆς του Brail, ήν αὐτός ό τυφλός έμαθε να αναγνώσκῃ. Οι είδημονες διαβεβαιούσιν ότι ή έφευρέσις αυτή είνε χρησιμωτάτη και λίαν εδεργετικῆ διά τούς δυστυχῆς τυφλούς.

Η δρακόντειος άστυθότης τῆς ενετικῆς δημοκρατίας εν τῇ καταδίωξει πολιτικῶν έγκληματιῶν είνε γνωστῆ εκ πολλῶν παραδειγμάτων, άτινα αναφέρει ή ιστορία. Έν εκ τών πολλῶν είνε και τό εξῆς: Ο ζωγράφος van Stockade εκ του Nimwegen είχε προσκληθῇ εις Βενετίαν

ώπως επιδιορθώσῃ εν τινι εκκλησίᾳ βεβλαμμένας τινας ζωγραφίας τών τοίχων. Ημέραν τινά δύο νεωστὶ άφικόμενοι Γάλλοι έπεσεκέρθησαν τήν εκκλησίαν, εν ή εργάζετο ό Stockade, και γνωρισθέντες μετ' αυτού ήρχισαν να συνδιαλέγονται κατ' άρχάς μεν περί τῆς τέχνης εἶτα δε περί τῆς πολιτικῆς. Οι Γάλλοι εξέφρασαν λίαν σφοδράς επιτιμίας κατά τῆς εν Βενετίᾳ κυβερνήσεως και τῆς τυρανίας τῶν άρχόντων. Ο Stockade εξέφρασθη μετά μεγάλης προσοχῆς και περισκέψεως επαινῶν τήν κυβερνήσιν και εγκωμιάζων τήν ύψηλήν βουλήν. Μετά δύο εβδομάδας, ότε πλέον είχε εντελῶς λησμονήσῃ τήν μετά τῶν Γάλλων συνδιάλεξίν του, ό ζωγράφος προσεκληθῆ υπό τῆς βουλῆς τῶν δέκα και ήρωτήθη, πῶς είχε εκφρασθεῖ πρὸς τούς Γάλλους περί τῆς Δημοκρατίας. Ο Stockade άμολόγησε πᾶσαν τήν αλήθειαν. Άκολουθούς ήρωήθη υπό του δικαστοῦ εν ήδύνατο ν' αναγνωρίσῃ αὐτός τούς δύο Γάλλους. Οτε δε ό ζωγράφος έδωκε καταρατικῆν απάντησιν, ώδηγηθῆ εις παρεκτεμένην τινα αἰθούσιν, ένθα είδε μετά φρίκης τούς δύο Γάλλους άπηχοισμένους. Ο δικαστής δε στραφείς μετά σοβαρότητος πρὸς τόν τρέμοντα ζωγράφον, „άπλθε ιδῆ!“ εἶπε „και μάθε ότι ή Ένετικῆ δημοκρατία δεν έχει ανάγκην ύπερασπιστοῦ, όιος σύ“. Ο Stockade κατέλειπεν αυθημερόν τήν Βενετίαν.

Ο αυτοτηλέγραφος. Περί τῆς νεωτάτης έφευρέσεως του Άμερικανου Elisha Gray, περί ης εγράφαμεν εν τῇ Δ' τομ. σελίδι 326 τῆς Κλειῶς γράφουσι εκ Νέας Υόρκης εις τήν „Γενικῆν εφημερίδα“ του Μονάχου τά εξῆς: Ο αυτοτηλέγραφος (Telautograph), ως ώνόμασεν αυτόν ό έφευρέτης, φαίνεται ότι είνε προσωριμῶς να συμπληρωθῆ ή και εντελῶς να αντικαταστήσῃ τό ήδη κοινόν κτήμα πάντων τῶν πεπολιτισμένων ένθῶν γενόμενον τηλεφώνον. Άντι του παλαιωθέντος ήδη τηλεφώνου θα επικρατήσῃ ό αυτόματος τηλεγράφος, όστις όχι μόνον, ως ό κοινός τηλεγράφος, τήν έννοιαν τῶν επιστελλομένων διαβιβάζει όρθῶς αλλά και αὐτό τό χειρόγραφον του επιστελλόντος μιμνήσκει δαυματώως. Πᾶν δε, δύναται τις να γράφῃ ή και να ίχνογραφῆσῃ διά του μολύβδου ή τῆς γραφίδος παρά τῇ έτέρῃ άκρῃ του ήλεκτρικου σύρματος, αναπαράγεται άκριβέστατα εις τό έτερον άκρον πρὸ τῶν όμιμάτων του αποδέκτου μέχρι τῶν ελαχίστων λεπτομερειῶν και τῶν λεπτοτάτων αποχρώσεων τῆς γραφῆς ή τῆς ίχνογραφῆσεως. Ίδια διά τās εικονογραφικῆς εφημερίδας και περιοδικᾶ έχει ή έφευρέσις αυτή τό μέγιστον ενδιαφέρον, καθότι μετά τῆς αὐτῆς εύκολίας δύναται να αυτοτηλεγραφηθῶσιν προσωπογραφία, τοπία, βωπογραφία και παντός είδους γραφαί μεθ' ης και αι λέξεις.

Η βλαβερότης τῶν στηθοδέρμων. Πᾶσα και μετά πόσης δικαίας σφοδρότητος και καταφορᾶς ελέχθησαν και εγράφησαν υπό τῶν ιατρῶν κατά τό έπικινδύνον συρμό τῶν στηθοδέρμων και ποσάκις κατεδείχθη όφθαλμοφανῶς ή βλαβερότης τῆς άνοήτου ταύτης εξωραϊστικῆς στρέβλης! Καί όμως οὔτε αι παρανεύσεις τῶν ιατρῶν οὔτε ό φόβος τῶν επικινδύνων νόσων, πολλοίσι δε και του αίφνιδίου θανάτου, ήδυνήθησαν μέχρι τούδε να κατοχύρωσι τῆς γυναικείας ματαιοφροσύνης και φιλαρσεκείας. Πᾶσον δλεβρία είνε ή ύπερμετρος σφίγγις τῶν στηθοδέρμων αποδεκνόντων τρεῖς νέαι περιπτώσεις, αἴτινες συγχρόνως δημοσιεύονται διά τῶν γερμανικῶν εφημερίδων. Κατά τινα χωρὸν εν Μεράνη κυρία τις εγγαμος, ήτις είχε ύπερμετρος συνεσφγγμένον τόν στηθοδέρμόν της, ένῶ έχόρευεν, έπεσεν αιφνιδίως κατά του έδάφους καταληφθεῖσα υπό σπασμῶν και μετ' ου πολὺ εξέπνευσεν. Έν Βρομβέρῃ απέθανεν αιφνιδίως νεαρὸ τις και άνηθρᾶ παρθένος, ως αἰτία δε του αίφνιδίου θανάτου απεδείχθη ώσαύτως ή ύπερβολικῆ σφίγγις του στηθοδέρμου. Τρίτη όμοια περίπτωση άγγέλλεται εκ Σιλεσίας, ένθα ή δεκακοκταετής θυγάτηρ κτηματίου τινός, απέθανεν υπό αποπληξίας, ένεκα τῆς ύπερμέτρου σφσφίγγεως του στηθοδέρμου.

Ο καθηγητής τῆς λατινικῆς Πέτρος Παδάνος, όσάκις δεν ήδύνατο να παραδώσῃ, έγραπεν επί τῆς θύρας του άκροατηρίου τά εξῆς γράμματα P. P. P. P. P. P. Ουδέεις ήδύνατο να έννοήσῃ τί εσήμαινον τά εξῆ P. Άλλ' οι φοιτηταί εξήγουν αὐτά ως εξῆς: Petrus Padanus propter pocula prohibetur praelegere (ό Πέτρος Παδάνος ένεκα μέθης έμποδίζεται να παραδωσῃ).

Ο μέγιστος καταρράκτης. Κατά τās διαβεβαιώσεις του περιηγητή του Καρόλου of Lonsdale ό μέγιστος (πολλῶ μείζων του Νιαγάρα) καταρράκτης είνε ό του ποταμοῦ Hay εν Άλάσκα εις τό βορειοανατολιόν άκρον τῆς βορείου Άμερικῆς, όπερ πρότερον μεν ήτο βωσικῶν νῦν δε άνήκει εις τās Ηνωμένας Πολιτείας. Τά ύδατα καταπίπτουσι εις τόν ποταμόν από ύψους 200 ποδῶν, ό δε ποταμός εν τῇ θέσει ταύτῃ έχει εύρος 1 1/2 άγγλικού μιλίου. Μετά τῶν ύδάτων κατακρημνίζονται από του φοβεροῦ εκείνου ύψους και ύπερμεγέθεις όγκοι πάγου εις τό άχανές βάραθρον. Παρὰ τῷ Point Barrow εἶδεν ό λόρδος Lonsdale φαλαίνας, αἴτινες κατά πᾶσαν πιθανότητα άφικοντο εις τό μέρος εκείνο του ποταμοῦ εισελθούσαι εκ του εἰρημικου άκεανου. Ο εν λόγω περιηγητής ύπέστη κατά τās κινδυνώδεις αὐτοῦ περιηγήσεις πλείστας στέρησεις και ταλαιπωρίας. Οι πλείστοι τῶν συνοδευόντων αὐτόν ανθρωπῶν ύπέκυψαν εις τās κακοτυχίας. Κατά τήν 270 άγγλικᾶ μίλια μακρᾶν αὐτοῦ πορείαν εἶδε τά πτώματα 230 Ίνδιων, όποθανόντων υπό του ψύχους. Ο λόρδος Lonsdale έφθασε μέχρι 75 μοιρῶν βορείου πλάτους, τό δε μέγιστον ψύχος ήτο κατά τήν πορείαν του 64 βαθμῶν. Ο περιηγητής οὔτος ίσχυρίζεται ότι πάντες οι ύπάροχτες γεωγραφικῆι χάρται τῶν χωρῶν εκείνων, ως αὐτός έπισεπέρθη, είνε λίαν άνακριβεῖς και πολλαχῶς έσφαλμένοι.

Μίχρι τίνος όριον δύναται τό ανθρώπινον οὖς να διακρίνῃ τήν διαφορᾶν του ύψους δύο μουσικῶν τόνων; Πρὸς λίαν του ζήτηματος τούτου εγένοντο έσχάτως υπό του J. Kerr Love λίαν άκριβῆ και ένδιαφέροντα πειράματα. Έκαστος τῶν εξεταζομένων ίστατο πάντοτε εις ίσην απόστασιν από τῶν παραγουσῶν τούς τόνους συρτήγων εκκλησιαστικού όργάνου, εξεπίτηδες πρὸς τόν σκοπόν τούτον κατασκευασθέντος, ώφειλε δε να αποφαίνεται αν δύο διαδοχικοί τόνοι είχαν τό αὐτό ή διάφορον ύψος. Έν συνόλῳ εξητάσθησαν εκατόν ανθρωποι, εξ ὧν πολλοί μεν ήσαν άδαεῖς τῆς μουσικῆς πολλοί δε μουσικοί έχοντες τήν άκοήν λεπτοτάτην και λίαν εύαίσθητον και εις τās ελαχίστας διαφοράς του ύψους τῶν τόνων. Τά αποτελέσματα τῶν πειραμάτων ήσαν τά εξῆς: Η ελαχίστη διαφορᾶ του ύψους τῶν τόνων, ή επαίσθητῆ εις τήν άκοήν άμουσῶν ή ολίγον εντριβῶν μουσικῶν, δεν δύναται μεν να όρισθῆ ακριβῶς, κυμαίνεται όμως από του 1/6 μέχρι του 1/10 του ήμικτονίου (ό δε μέσος όρος είνε 1/8 του ήμικτονίου). Τό οὖς εντριβεστάτων μουσικῶν δύναται να διακρίνῃ διαφορᾶν ύψους 1/4 μέχρι 1/8 του ήμικτονίου. Πάντες οι εξετασθέντες, ιδίᾳ όμως οι μη μουσικοί, διέκρινον εύκολώτερον τās διαφοράς όξέων τόνων ή βαρέων (βαθέων).

Ο αντίχειρ του ανθρωπου. Ο πρόεδρος του ανθρωπολογικου ίνστιτουτου δια τήν Μεγάλην Βρετανίαν, Sir Francis Galton, έποίησάτο λίαν έμβριθεῖς και αξιολγους μελέτας επί του ανθρωπίνου αντίχειρος, ών τά αποτελέσματα είνε λίαν εκπληκτικά και διδασκτικώτατα. Απεδείχθη δηλ. ότι ό αντίχειρ παρά τας διαφοράς ανθρωπῶσι παρουσιάζει τοσαύτας διαφοράς και ποικιλίας εν τῷ σχηματισμῷ του όσας και ή ανθρωπινή βίς, και ότι είνε επ' ίσης σπανιώτατον φαινόμενον να εύρεθῶσι δύο ανθρωποι έχοντες καθ' όλου όμοίους αντίχειρας, όπως και δύο ανθρωποι έχοντες όμοίας τās βίνας. Τῆς ιδιορρυθμίας όμως του αντίχειρος τό λεπτότατον και χαρακτηριστικώτατον γνώρισμα εγκνεται όχι τόσο εν τῷ όλοῦ αὐτοῦ σχηματισμῷ, όσον εν τῆς λεπτοτάταις γραμμαῖς τῆς επιδερμίδος τῆς έσωτερικῆς, σαρκινῶδους αὐτοῦ επιφανείας. Ος εκαστος δύναται να βεβαιωθῇ εξῆ ιδίας

παρατηρήσεως, ή επιδερμῆς του πρὸς τά έσω μέρους του αντίχειρος είνε κεκαλυμμένη υπό λεπτοτάτων γραμμῶν, τοξοειδῶς περιφερομένην περί ένδιον τι κέντρον (καλούμενον κοινῶς βῶμα). Αἱ καμπύλαι αὐται γραμμαῖαι αποτελοῦσι τό χαρακτηριστικώτατον και άτομικώτατον γνώρισμα του αντίχειρος εκάστου ανθρωπου. Οπως πεισθῶμεν περί τούτου, θυνάμεθα να κάμωμεν τό εξῆς πείραμα: Μαυρίζομεν τεμάχιον ύέλου ή όμαλήν τινα μετállóην πλάκα εις τό φῶς κατομένης λαμπράδος, εἶτα πιέζομεν έλαφρῶς και μετά προσοχῆς τό έσω μέρος του αντίχειρος κατ' άρχάς μεν επί του μέλανος επιστρώματος τῆς ύέλου (ή τῆς πλακῆς) εἶτα δε επί τεμαχίου χάτου κεχρισμένου διά κόμμειος και ολίγον τι ύγρανθέντος (π. χ. επί του οπισθίου μέρους ένδς γραμματοσήμου). Τοιοστροπῶς λαμβάνομεν διαρκῆς και μόνιμον αποτύπωμα τῶν συνεντρωμένων καμπύλων του αντίχειρος. Έάν πορισθῶμεν πολλά τοιαῦτα εκτυπώματα παρά διαφόρων ανθρωπῶν και εξετάσωμεν αὐτα επιμελῶς, θα ίδωμεν α) ότι ή θέσις τῶν γραμμῶν άμφοτέρων τῶν αντίχειρῶν ένδς και του αὐτοῦ ανθρωπου είνε πάντοτε όμοια, β) ότι παρά διαφόροις ανθρωποις είνε πάντοτε διάφορος. Η διαφορᾶ είνε προφανεστάτη, όταν τά εκτυπώματα είνε επιτυχῆ, ή όταν παρατηρῶμεν αὐτά διά τινος αὐξητικῆς ύέλου (εκε μικροσκοπίου). Έάν επεκτείνωμεν τήν εξέτασιν ταύτην επί πολλῶν ανθρωπῶν, βλέπομεν ότι πάντα τά διάφορα εκτυπώματα τῶν αντίχειρῶν δύναται μεν να αναχθῶσιν εις έπατά ή όκτώ περίπου κυριώδεις τύπους, οὐχ ήτεον όμως πάντα τά εις εκαστον τύπον αναχόμενα εκτυπώματα διατηροῦσι προφανῆ τινα πρὸς άλλα διαφοράν, οὕτως ώστε οὐδέποτε δύναται να εύρεθῶσι δύο εκτυπώματα αντίχειρῶν διαφόρων ανθρωπῶν έντελῶς όμοιάζοντα πρὸς άλλα.

Η ανακάλυψις αὐτῆ δύναται να εἶχῃ μέγιστην πρακτικῆν χρησιμότητα. Μία τοιαῦτη σφραγῆς του αντίχειρος εκάστου ανθρωπου είνε τό απλοῦστατον και ασφαλέστατον μέσον, δι' οὗ δύναμεθα να λάβωμεν πληρεστάτην βεβαιότητα περί τῆς ταυτότητος αὐτοῦ. Ιπολείπεται μόνον να εύρεθῇ ή κατάλληλος ύλη, ή δυναμένη να προσλαμβάνῃ και να διατηρῇ διαρκῶς τόν τύπον του αντίχειρος.

„Revolté“ επιγράφεται τό πρώτον δράμα εις τέσσαρας πράξεις του περιφανούς συνεργάτου τῶν „Debats“ Ιουλίου Lemaitre, όστις τό πρώτον ήδη παρουσιάζεται εις τό δημόσιον ως ποιητής δραματικός. Τό δράμα τούτο παρεστῆθη τῇ 9. Απριλίου εν τῷ θεάτρῳ του Ωδείου εν Παρισίαις μετά λαμπρᾶς επιτυχίας. Άλλ' εν τῇ τελευταίᾳ πράξει τό ενδιαφέρον του κοινου έπαισθητῶς ήλαττώθη.

Νέος κομήτης. Από του άστεροσκοπείου του Lick εν Καλιφορνίᾳ άνεκαλύφθη νέος κομήτης, όστις πιθανώτατα κατά τόν τρέχοντα μήνα (Μάιον) θα φανῇ εν τῷ ουρανῷ εν όλη αὐτοῦ τῇ λαμπρότητι. Μέχρι τούδε μόνον διά του τηλεσκοπίου είνε όρατός ως άσθενῆς φωτεινόν αντικείμενον εν τῷ άστερισμῷ του Ταύρου παρά τῷ Ωρῶνι.

Έν Νεαπόλει άνεκαλύφθησαν παρά τῇ εδῷ Christallini ύπόγειοι θόλοι περιέχοντες τάφους άρχαίους του πρώτου αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ. Οι τάφοι είνε πλουσίως κεκοσμημένοι δι' αναγλύφων επί μαρμαρου και έρυθρᾶς άργίλλου, φέρουσι δ' οι πλείστοι έλληνικῆς επιγραφῆς, τινές δε και λατινικῆς. Η είσοδος εις τούς ύπόγειους θόλους κοσμεῖται υπό μεγάλης κεφαλῆς Μεδούσης, τό δε δάπεδον είνε έπιστρωμένον διά μωσαϊκῶν. Εἰς τούς τοίχους εύρέθησαν κοιλώματα, όμοια πρὸς τά βωμαϊκά Columbaria.

BIBΛΙΟΘΗΚΗ.

— BIBΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ υπό Ξενοφ. Α. Ζούγουρα, καθ. εν Αθήναις. Τόμ. Απριλίου: „Η τελειότης του χριστιανισμού διά τῆς μετανοίας“. Τόμ. Μαΐου: „Ο Κώδικῆ του τιμίου ανθρωπου“. — ΑΕΒΙΚΟΙ ΕΓΚΙΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΙ Εξεδῶθησαν τά φυλλάδια 6, 7 και 8. „Εκδῶται Μπαρτ και Χριστ εν Αθήναις. — „ΙΑΚΙΝΘΟΙ“ υπό Εγγενίου Λάντς εν Αθήναις. Τμ. δραχμῆς και πωλεῖται εις τό βιβλιοπωλεϊόν τῆς „Εστίας“.

— Vingt-cinq années de Regne Constitutionnel en Grèce par Dr. Bikelas. Paris. — „Tausend und eine Nacht“. Sind die Lieferungen 11—15 erschienen. Rieger'sche Verlagsbuchhandlung in Stuttgart. — Άγγέλλεται ή έκδοσις ΑΕΒΙΚΟΥ ΟΜΗΡΙΚΟΥ πρὸς χρῆσιν τῆς εν τῶς γυμνασίαις σπουδαζούσης νεότητος. Έκ του γερμ. υπό Νικολ. Α. Πέμα. Α. Φ. εν Θεσσαλονίχῃ.

Ο ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΣΕΒΑΣΜΟΣ.

Παρά τοις πλείστοις λαοῖς, καὶ παρ' αὐτοῖς ἐτι τοῖς ἀγροῖς, ἐκτός ὀλίγων ἑξαίρεσεων, ὁ πρὸς τοὺς γέροντας σεβασμὸς θεωρεῖται ὡς ἱερὸν καθήκον τῶν νέων. Παισίνωντον τυγχάνει, ὅτι ἐκ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἰδίᾳ οἱ Σπαρτιάται διακρίνοντο ἐπὶ τῇ ἀρετῇ ταύτῃ, οἵτινες καὶ διὰ τῆς νομοθεσίας τοῦ Λυκούργου ὑπεχρεοῦντο νὰ ἐκδηλώσῃ τὸν βαθύτατον αὐτὸν σεβασμὸν πρὸς τοὺς γέροντας, καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις δὲ καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις εὐρίσκειται τὴν αὐτὴν ἀρετὴν πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τῶν λαῶν τούτων. Οἱ Ἰνδοὶ αἰτιολογοῦσι τὸν σεβασμὸν τούτων πρὸς τὸ γῆρας ὡς ἐξῆς: „Οἱ ἡμέτεροι γέροντες“ λέγουσι, „ἐξῆσαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἡμετέρου βίου καὶ πολλὸν ἐτι χρόνον πρὸ τῆς γεννήσεως ἡμῶν, ἐπομένως κέκτηνται οὐ μόνον πάσας τὰς γνώσεις, ὅσας ἡμεῖς ἔχομεν, ἀλλὰ καὶ πλείστας ἄλλας, ὧν ἡμεῖς στερούμεθα. Ὁφείλομεν λοιπὸν τὰς ἀτελεῖς ἡμῶν ἰδέας νὰ ὑποβάλλωμεν εἰς τὴν ὀρθὴν κρίσιν, ἣν ἐκείνοι διὰ τῆς μακροχρονίου πείρας ἐκτήσαντο.“ Τὴν μεγίστην τιμὴν καὶ τὸν πλείστον σεβασμὸν πρὸς τοὺς γέροντας ἐπιδεικνύνται οἱ Κινεζοὶ. Ἐν τῇ „Ἐγκυκλοπαίδεια τῆς σινικῆς νεολογίας“ ὁ σεβασμὸς οὗτος συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν δέκα θεμελιωδῶν ἀρετῶν „δι' ὧν συγκρατεῖται ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία“, ὁ δὲ Κουγγ-τσέυ (ὁ Κομπρούκιος) συνέγραψεν ἰδιαιτέρον σύγγραμμα περὶ τῆς „Χιαο-Κιγῆ“, τοῦτ' ἐστὶ περὶ τῆς „τῶν παιδῶν εὐσεβείας“, ἥτοι τοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς γέροντας ἐν γένει σεβασμοῦ. „Ἐτι δὲ καὶ ἐν τῷ „ἄσματι τῶν νυκτοφυλάκων“ γίνεται ἡ ἐξῆς πρὸς τοὺς νέους παραίνεσις: „Ἰπακοῦτε τοῖς γενεαῖς, τιμᾶτε τοὺς γέροντας καὶ τοὺς ἀνωτέρους, διαγέτε ἐν ἡμονίᾳ τοῖς ἀλλήλοις, διδάσκατε τοὺς παῖδας καὶ μὴ ἀδικεῖτε.“ Κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ παράβασις τοῦ καθήκοντος τούτου, ἰδίᾳ δὲ πᾶν ἀμάρτημα πρὸς τοὺς γονεῖς τιμωρεῖται παρὰ τοῖς Σίνας μετὰ μεγίστης ἀστυχηρότητος. Κατὰ τὸν ποιικὸν κώδικα τῶν Κινεζῶν ὁ τύπῳν τοὺς γονεῖς ἢ τοὺς προπάτορας τιμωρεῖται διὰ καρατομῆς, ὁ δὲ φονεύσας αὐτούς, διὰ βραδείας καὶ ὀδυνηρᾶς θανατώσεως πρὸς τοὺς, οἱ ἀπειθεῖς υἱοὶ εἶτε ἔγγονοι καὶ οἱ μὴ φρονιζόντες περὶ τῶν γονέων καὶ προπατέρων τιμωροῦνται λαμβάνοντες, ἑκατὸν πλῆγῆς. Οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτου ἐπιτιμῶν τοὺς πατροκτόνους ἢ μητροκτόνους, ἀποκέκτοντες ἐκ τοῦ δέρματός των ὀλοκλήρους λωρίδας καὶ εἶτα καίοντες αὐτοὺς ζῶντας διὰ φλεγόμενον ἀκανθῶν. Ὁ πρὸς τοὺς γέροντας σεβασμὸς ἐκδηλοῦται καὶ διὰ τῆς φειδύσεως καὶ ἐπιεικείας ἣν ἐπιδεικνύνται πρὸς αὐτοὺς ἀμαρτάνοντας καὶ ἐγκληματοῦντας. Οὕτω π. χ. ἐν τῇ Σινικῇ οἱ ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα ἔτη γεγονότες ἀπαλλάσσονται, κατὰ τὸν ἐνταῦθα ἰσχύοντα ποιικὸν κώδικα, τῆς βασάνου, οἱ δὲ ὑπερβρομικηνοῦτες (ἅπῳς καὶ οἱ μῆπω δεκαπενταετῆς παῖδες) δύνανται νὰ ἐξαγοράσωσιν ἑαυτοὺς ἐκ πάσης ποινῆς, ἑξαίρουμένης τῆς ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ ἑξορίας. Οἱ ὑπερορδοκηνοῦτες (ὡς καὶ οἱ μῆπω δεκαετῆς παῖδες) τιμωροῦνται καὶ διὰ θανάσιμα ἐγκλήματα μετὰ μεγάλης ἐπιεικείας, τέλος δὲ οἱ ὑπὲρ τὰ ἑννεήκοντα ἔτη γεγονότες (ὡς καὶ οἱ μῆπω ἑπταετῆς) μένουσιν ἀτιμώρητοι. Πρὸς τοὺς οἱ ὑπερορδοκηνοῦτες δὲν προσκαλοῦνται ποτὲ ὡς μάρτυρες εἰς τὸ δικαστήριον. Ὁ Ἰνδικὸς ποιικὸς κώδικς τοῦ Μανού δρῶζει ὅτι „οὐδεὶς τυφλός, οὐδεὶς παράφρων, οὐδεὶς ἀνήπρος, οὐδεὶς γέρον, ἔχων συμπληρωμένον τὸ ἔβρομικηστον τῆς ἡλικίας του ἔτος, πρέπει νὰ ἀναγνάσκη πρὸς πλη-

ρωμῶν φῶρον ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Πᾶς βασιλεὺς ὀφείλει πάντοτε νὰ δεικνύῃ ὑπόληψιν καὶ σεβασμὸν πρὸς πάντα γέροντα.“ Παραδοξότερον τοῦ προνομίου τούτου τῆς ἀτελείας εἶνε τὸ ἐξῆς προνόμιον, ὅπερ εἶχον οἱ γέροντες ἐν τῷ ἀρχαίῳ βασιλείᾳ τῶν Ἀζτεκῶν: Ἐνῷ δηλ. ἀπγορευέτο αὐστηρῶς τὸ μεθύσεισθαι καὶ οἱ μὲν ἄνδρες μεθύσκόμενοι ἀπετυμπαίνοντο αἱ δὲ γυναῖκες ἐλιθοβολοῦντο, διὰ τὸν λόγον ὅτι „ὁ σπερὸν ἑαυτῶν ἐκουσίας τῆς τῶν αἰσθήσεων δυνάμεως εἶνε ἀνάξιος νὰ ζῆ“, εἰς τοὺς ἔχοντας ἡλικίαν ἀνωτεραν τῶν ἐβρομικηνοῦτων ἐτῶν ἐπατρέπετο ἡ μέθη καὶ τὸ προνομίον τούτου ἐποιοῦντο οἱ γέροντες θαφλεστάτην χρῆσιν. Ἐν τῇ Σινικῇ τιμῶνται οἱ γέροντες, οἱ ἄγοντες τὸ ἐκατοστὸν τῆς ἡλικίας των ἔτος, διὰ δραμβευτικῆς ἀφίδος παρὰ τοῖς Παδαίοις, καθότι πᾶς ὅστις περιέπιπτεν εἰς νόσον ἢ ἐφαινοτο μόνον ἀρρώστος ἐσφάζετο ἀμέσως καὶ κατερώγετο. Δυστυχῶς καὶ οἱ Ῥωμαῖοὶ φαίνονται λίαν ὑποπτοί, τοῦλάχιστον κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους τῆς ἱστορίας αὐτῶν, ὡς ἐκποδῶν ποιοῦμενοι τοὺς ἑαυτῶν γέροντας. Ἡ συχνάκις ἀπαντήσα παρ' αὐτοῖς κακοσήμαντος φράσις: „Sexagenarios de ponte“ τοῦτ' ἐστὶ: „τοὺς ἑξηκοντούεις κατὰ τῆς γεφύρας“ ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς, κατὰ τὰς μαρτυρίας Ῥωμαίων γραμματικῶν καὶ γραμματολόγων, ἐκ παναρχαίου τινὸς ἔθιμου, καθ' ὃ τοὺς ἐξήκοντα ἔτη γεγονότας ἐκρήμνιζον ἀπὸ τῆς γεφύρας εἰς τὸν Τίβεριν. Ἐπειδὴ δὲ μάλιστα καὶ βραδύτερον ἐτι ἐπεκράτει τὸ ἔθιμον, καθ' ὃ τῇ 14. τοῦ Μαΐου μὲν ἐρίπτοντο ὑπὸ τοῦ ποντίφικου καὶ τῶν ἐστιάδων παρθένων ἀχύρινα ὀμοιωμάτα γερόντων εἰς τὸν ποταμὸν, διὰ τοῦτο φαινόταν πιδανότατον ὅτι κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους ἐγένοντο πράγματι παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τοιαῦται ἀνθρώπινα θυσίαι, ὡς ἀντικατέστησε βραδύτερον ὁ πολιτισμὸς διὰ τοῦ συμβόλου ἐκείνου. Ἄλλοι ὅμως ἐξηγοῦσι τὴν ἀνωτέρω φράσιν, λέγοντες ὅτι ὑπὸ „τὰς γεφύρας“ ἐνηνοῦνται τὰς εἰσόδους εἰς τὸ πεδῖον, ἐν ᾧ συνήρχετο ὁ λαὸς καὶ ἐψηφίζετο, ἀπὸ τῶν ὁποίων εἰσόδων ἀπεκρούοντο οἱ ἑξηκοντούεις καὶ ὑπερβρομικηνοῦτες γέροντες, διότι (κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους) ἐστεροῦντο τοῦ δικαίωματος τοῦ ψηφίζεσθαι. Ἄλλὰ καὶ οὕτως ἐξηγουμένη ἡ φράσις δὲν μαρτυρεῖ βεβαίως μεγάλην ὑπόληψιν καὶ σεβασμὸν τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων πρὸς τοὺς γέροντας, ὡς καὶ ἡ συχνὴ παρ' αὐτοῖς παροιμία, „οἱ γέροντες γίνονται παλιμπαῖδες“ ἦτις ἄλλως καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήνων ἦτο συνηθεστάτη. Ἐν γένει ὅμως, ὡς παρὰ πᾶσι τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους οὐδαμῶς ἔλειπεν ἡ ἀρετὴ αὕτη τοῦ τιμᾶν καὶ σέβειν τοὺς γέροντας.

κῆριον Κ. ἐν * Ὁ ἀρχικός, πρὸς τὸ ε κλίτων φθόγγος τοῦ ν διεσώθη καὶ ἐν τῇ νέᾳ ἑλληνικῇ εἰς πολλὰς λέξεις, ὅσων κερὶ (κηρός) σίδερο (σίδηρος) μερὶ (μόνον εἰς τὰ σύνθετα ὅσων χοιρομέρι κτλ. — κηρός). Ὁσαύτως ὁ ἀρχικός, πρὸς τὸ ου κλίτων φθόγγος τοῦ ν διεσώθη ἐν τῷ πίτουρα (πίτυρα). — κ. Π. Γ. Μ. εἰς Σύρον. Δυστυχῶς ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες δὲν λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψιν τὰς θυσίας τῶν ἄλλων. — κ. Θ. Φ. εἰς Κάϊρον. Ἐπρεπε νὰ ἐζητε ὑπομονὴν ὡς ἡμεῖς. — κ. Γ. Κ. εἰς Ὀδησσόν, Σ. καὶ Κ. εἰς Σάδην, Ν. Κ. εἰς Βερολίτιον, Γ. Ζ. εἰς Βατούμ, Ν. Ε. Β. εἰς Ζαγαζόν, Ν. Γ. Σ. εἰς Μιγάμαρ, Ν. Χ. εἰς Θεσσαλονίκη, Α. Ζ. εἰς Μοναστήριον, Α. Α. εἰς Βακοῦ. Ἑληφθησαν καὶ οἱ σὺς ἐυχαριστοῦμεν. — κ. * ἐν *

Τοιοῦτοι τύποι, ὅσοι τοῦ πλοῦτος, τοῦ ῥοδός, νὰ συναντηθῶν μετ' αὐτοῦ, νὰ δάξῃ κτλ. οὐτε τῆς ἀρχαίας εἶνε οὐτε τῆς νέας ἑλληνικῆς οὐτε ἐλέγησαν οὐτε ἐγράψαν ποτὲ πρότερον οὐτε ὑπὸ Ἑλλήνων οὐτε ὑπὸ βαρβάρων. — κ. Ι. Χ. εἰς Buenos Aires (argent. Rep.). Τὸ τίμημα ἐλήφθη καὶ οἱ εὐχαριστοῦμεν. Διὰ τοὺς ὑποδειχθέντας ἡμῖν δύο νέους αὐτῶν συνδρομητῆς ἀπεστείλαμεν τὰ τεύχη μετὰ τῶν εἰκόνων ἐπὶ συστάσει πρὸς ὑμᾶς. — κ. Ι. Α. εἰς Θεσσαλονίκη. Θὰ σὺς ἀποσταλῶσιν. — κ. Σ. Κ. εἰς Κάϊρον. Ἀπορούμεν πῶς δὲν λαμβάνετε τὰ φύλλον μᾶς, ἐνῷ ἀπὸ τοῦ 5 ἀρθ. ἀποστέλλεται πρὸς ἑσάς ἀπ' εὐθείας. Τὸν ὑποδειχθέντα ἡμῖν συνδρομητῆν ἐνεγράψαμεν καὶ τὰ τεύχη ἀπεστάλησαν δι' ὑμῶν. — κ. Γ. Α. Κ. εἰς

Κωνσταντινῶν. Θὰ φροντισώμεν καὶ διὰ σὰς γράψωμεν. — κ. Χ. Π. ἐν * Ἄν ἡ ἀκοή σας δὲν σὺς βοηθῇ, εἶνε ἐντελῶς περιττὸν καὶ μάταιον νὰ βασανίζεσθε μετὰ τὰ δάκτυλα, διότι πολλὰκις ὁ τόνος καταστρέφει ἄλλους σας τοὺς ὑπολογισμούς. Παραδειγματὸς χάριν ὁ στίχος σας
 Ἦτε ἰχθύων τὰ ἐσπῆθὰ μαλλιά ποῦ κυματίζον
 ἔχει μὲν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν συλλαβῶν, ἀλλὰ καταστρέφεται ὑπὸ τοῦ τόνου (ἐκτός ἐάν ἔχητε τὴν ἀπαιτήσιν νὰ τὸν ἀναγνώσωμεν τῆς ἐχρυσῶνος κτλ., ὅπως τὸν δ' ἀπαμείβομενὸς προσεφῆ πολυμήτης Ὀδύσσεως). Ἐνῷ ἐάν ἀντιστρέψητε τὰς δύο πρώτας λέξεις
 Ἰχθύων τῆς τὰ ἐσπῆθὰ μαλλιά ποῦ κυματίζον
 ὁ στίχος ὑπὸ μετρικῆν ἔσφιν διορθοῦται.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Σωφρόνιος (μετὰ εἰκόνας). — Ἐκ τῶν μυστικῶν ἐγγράφων τῆς Βασιλῆς. — Ἡ χώρα τοῦ Νέγους Νεγέτσι. — Ὁ Δαίμων. Διήγημα ὑπὸ Ι. Ι. Κρασοῦβρου (συνέχεια). — Πτωκοδόχη, ἥτοι ἐρμηνοῦς τῶν εἰκόνων. — Ποικίλα. (Ὁ περιηγητῆς Charles εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Cornwallis. — Παράδοξον ἔθιμον. — Da capo! — Γραφικὴ μηχανὴ διὰ τυφλοῦς. — Ἡ δρακόντειος ἀστυρητότης τῆς ἐνετικῆς δημοκρατίας. — Ὁ αὐτοηλέγραφος. — Ἡ βλαβερότης τῶν σπηθοδασέμων. — Ὁ καθηγητῆς τῆς λατινικῆς Πέτρος Παδάνος.) — Ἐπιστήμη καὶ Καλλιτεχνία. (Ὁ μέγιστος καταρράκτης. — Μέχρι τίνος ὀρίου δύναται τὸ ἀνθρώπινον οὖς νὰ διακρίνῃ τὴν διαφοράν τοῦ ὕψους δύο μουσικῶν τόνων. — Ὁ ἀντίχειρ τοῦ ἀνδραῖου. — Revolté τὸ πρῶτον δράμα τοῦ Γουλιού Lemaitre. — Νέος κομήτης. — Ἀνακάλυψις νέων τάφων ἐν Νεαπόλει.) — Βιβλιοθήκη. — Ὁ πρὸς τοὺς γέροντας σεβασμὸς. — Μικρὰ Ἀλληλογραφία. ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Σωφρόνιος. Πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 129). — Ἡ Ἑλληνοπολία. Εἰκὼν ὑπὸ Η. Martinovic (σελ. 133). — Ἐπίσκοπος παρὰ τῷ πάπῳ. Εἰκὼν ὑπὸ Ἀδόλφου Ebérle (σελ. 137). — Γιγαντιαία Φάλανα. Ἰγνογραφία ὑπὸ Eug. Hilpert (σελ. 140).

Ἐκδότης Π. Α. ΖΙΤΟΥΡΗΣ.

τύποις Bär & Hermann, ἐν Δεσφίᾳ. — Χάρτες ἐκ τῆς Neue Papiermanufaktur ἐν Στρασβούργῳ. — Μελέων Frey & Sening, ἐν Δεσφίᾳ.